

Hindenburg üzenete

Lehet, hogy maga Hindenburg tábornagy, a néhai német birodalmi elnök is meg lenne lepve, ha olvasná annak a végrendeletnek szövegét, amit állítólag önmaga írt, a bölcs, öreg vezér. A világtörténelem már ismer hasonló eseteket. Nem ugyan arra, hogy a hagyakozók megcáfolják a nekik tulajdonított kifejezéseket, — de annál többet, hogy éppen azért, mert nem cáfolhatják meg, hát egyszerűen tulajdonítottak a tiszteletreméltó végrendeletnek olyan kijelentéseket, amiket megtenni életükben lett volna ugyan eléggé sok alkalmuk, de — csodák csodájára, — egyszer se tettek meg... Irásban, szépen lezárt borítékokban, az ilyesmi dekoratíven és mélységes benyomásokat keltően érvényesül s ha el is telik nyolc-tíz nap addig, amíg a haláleset bekövetkezése után nyilvánosságra kerül, mégis, sokkal jobban hat Hindenburg végrendelete most, — éppen most, — két nappal az új német birodalmi elnökválasztás napja előtt. Mert hiszen Hindenburg posthumus írása Hitlert ajánlja a német nép figyelmébe és „a német nép atyjának” ajánlata — végrendelet ide, végrendelet oda — megéri, hogy kiplakátiroztassák az egész német földön.

Hadd okuljanak rajta a népek.

A vasárnapi nagy választási nap Németországban kétségkívül újra odakoncentrálna a világ közvéleményének érdeklődését a német eseményekre. A választás maga sok izgalmat nem ígér, hiszen nem nehéz választani ott, ahol oly kevés az ajánlkozó. Hitler, aki szerényen csak a birodalmi vezérkancellár címével érte be eddig is, bizonyára tulságosan egyedül érezheti magát, mint egyetlen jelölt a birodalmi elnöki székre. De el tudjuk képzelni azt is, hogy saját magának éppen elég társaságnak tartja önmagát, ha arról lesz szó, hogy kié a hatalom a közel hetvenmillió népfellett...? A választás tehát, a választék hiánya, vagy mondjuk: egyhangúsága miatt, nem lesz izgalmas, ezzel mindazok már most is tökéletesen tisztában vannak, akik esetleg kételkednek Hindenburg végrendeletének autentikusságában. Am akár így írta a kidölt nagy porosz vezér, akár nem így írta éppen, csak a tulvilágról sugalmazta, — tegyük fel, — Göbbelsnek, vagy éppen Göringnek, — ez a tény nem változtat sokat azon a másik tényen, hogy versenytárs nélkül lenni egyet jelentene azzal, hogy ugyanakkor az ember versenyen felül is áll. Egyesegyedül a tömegek lelkében, egyhangu lelkesedésében. Olvassuk például a német katolikus klérus vezéreinek pásztorleveleit, amiket hiába koboztak el a szigorú hatóságok, halljuk Faulhaber biboros müncheni szavait, amiket nem irhatott meg a „Völkischer Beobachter”, vagy éppen nem is akart, — nos, ezek a jelenségek azt tanúsítják, hogy bármilyen rendben is van az ügy Hindenburg tábornagy végrendeletével, bármennyire is kitűnően működik a kiplakátirozott posthumus protekció, — a német katolikuság lelkében csalódás és félelem borong és a müncheni biboros-beszéd szavaiban az isteni bosszúállás kinyilatkoztatása mennydörög mindazokra alá, akik — mielőtt végeztek volna egy állam külső életének újjáépítésével, — máris alaposan hozzáfogtak, hogy a belső, az erkölcsin kívül, a vallási életet is faji alapon reformálják meg. Ugy látszik, ez az, ami „tul-sok” már a „jóból...” Ami már: árt...

Lehet, hogy éppen itt, ennél a kis bibinél keresendő Hindenburg végrendeletének ellentmondásaira is a magyarázat. A szent öreg sirontuli tekintélyének palástja alá húzódva, mindenestre biztonságosabban érezheti magát a rendszer, mint Faulhaber bosszúálló istenének emlegetése közben, aki — ime, —

Az uralkodó előtt az állami apparátus átszervezéséről szóló törvény

Tatarescu miniszterelnök nyilatkozata — Szeptember végén kerül sor a belföldi kölcson kibocsátására

Bucurestiből jelentik: Ma délután a király kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt, aki az uralkodó elé terjesztette aláírás végett az elkészült törvény-dekrétumok szövegét. A dekrétumokat holnap újból felolvasák a minisztertanács előtt, majd pedig azok megjelennek a Monitorul Oficialban és ezzel életbelépnek.

A miniszterelnök egyébként nyilatkozott az Adeverul munkatársának és kijelentette, hogy a kormány a belföldi kölcson kibocsátásával és az állami apparátus átszervezésével aktivitásának második periódusába lépett. A kormány úgy határozott, hogy a most életbelépő két dekrétumot a legszigorúbban alkalmazzák és rendet teremtenek az állami tisztviselők kö-

zött. Az Adeverul szerint a belföldi kölcson kibocsátására szeptember végén kerül sor, a törvényhozó házak pedig november 15-ig nem ülnek össze.

Ugyancsak az Adeverul írja, hogy a Stewart-ügyben a döntőbírósg meghozta ítéletét. Ennek értelmében az állam köteles a Stewart-cégnek 50 millió lejt fizetni kártérítésként a felbomlott szerződés miatt. Ügyvédi költség címén pedig 5 millió lejt fizet az állam. A döntőbírósg elnöke Dumitrescu bankkormányzó volt, az államot Boamba ügyvéd, a Stewart-céget pedig Stanley Johnson képviselte. Érdekes megemlíteni, hogy

a Stewart-cég eredetileg 284 ezer font kártérítésre perelte az államot.

A király jelenlétében felavatták a constantai repülőtérét és a kikötő új pályaudvarát

Itt írjuk meg, hogy constantai jelentés szerint ma délelőtt ünnepélyes külsőségek között felavatták a constantai repülőtérét. Az ünnepélyen megjelent uralkodót először Horea Grigorescu polgármester üdvözölte, majd pedig Radu Irimescu légügyi államtitkár mondott beszédet. Károly király válaszában megköszönte a bizottság tagjainak munkáját és annak a reményének adott kifejezést, hogy a többi városok is követik Constanta példáját és rövidesen az ország összes nagyobb városában felépülnek a repülőterek.

Tegnap délelőtt 9 óraker nagyszabású ünnepségek keretében folyt le egyébként a constantai kikötő új pályaudvarának felavatási ünnepsége, amelyen Károly király, Mihály nagyvajda és Miklós herceg is résztvettek. Délelőtt ünnepélyes Te Deum volt a tengeren, majd Károly király, a trónörökös és Miklós királyi herceg koszorút dobtak a tengerbe az elesett tengerész-hősök emlékére. Délután 3 óraker kezdődött az ünnepélyes bankett a tisztikaszinó nagytermében, majd hat óraker

Károly király jelenlétében ünnepélyesen felavatták Eminescu szobrát. Este 9 óraker ünnepi vacsora volt, amelyen Tatarescu miniszterelnök tartotta az első beszédet. Hódolatát fejezte ki Károly királynak, akinek az új pályaudvar megnyitásával teljesedett az a régi óhaja, hogy a román kereskedelmi tengerészet modern berendezésű állomással fejlesztett ki.

Az uralkodó válaszában rámutatott arra a tradícióra, amely a kereskedelem és katonai tengerészet testvéri együttműködésén alapszik.

— Szimbolumot látok abban — mondotta az uralkodó — hogy délben a tengerész-katonákkal ebédeltem, este pedig a kereskedelmi tengerészet vezetőinek vendége vagyok. Ez a szimbolum a kereskedelmi tengerészet és a haditengerészet új fejlődésének kezdetét jelenti.

Beszéde végén annak a kívánságának adott kifejezést Károly király, hogy a kereskedelmi és haditengerészet technikai kiképzését egyesíteni kell. Az uralkodó beszédét a jelenlevők percekig tartó lelkes ovációval fogadták.

Maniu Gyula: Nincs szükségünk köztársasági kalandokra

Lezajlott egyébként a nemzeti-pártszert Maniu-frakciójának tüntetésszerű és főleg rehabilitáló tendenciájú társas-vacsorája Maniu Gyula tiszteletére, amelyen az ünneplésen kívül még számos közismertnevű politikus vett részt a párt részéről. A nagyszabású társasvacsorán Bratanu, a párt egykori alelnöke mondott beszédet, visszautasítva az elhangzott vádak Maniu személye ellen, majd Filipescu Grigore beszélt ugyanebben a szellemben. Madgearu felolvasta a távollevő Mihalache pártelnök levelét, majd a következőket mondotta:

„végzett már Röhmeikkel” és nincsen kizárva, hogy továbbra is folytatni fogja tevékenységét. A vasárnapi választás eredménye nem lehet politikailag kétséges: a propaganda kifogástalanul működik, ha itt-ott robban is egy-két bomba Göring kortesautója alatt. Egy-

— Rágalom Maniu Gyuláról azt állítani, hogy a román köztársaság elnöki székére tör. Azt hiszem, elveszítették az eszüket mindazok, akik ilyeneket beszélnek, mert nem gondolnak arra, hogy felelőtlen beszédekkel a monarchikus államcsizmének ártanak.

Maniu Gyula a következőket jelentette ki: — Nem fogadhatom el a magam személyének ezt az ünneplést, úgy fogadom azt el, hogy az nem nekem, hanem az eszmének szól. Még pedig a társadalmi szolidaritás eszméjének, mely tiltakozik az erkölcstelen praktikák ellen, úgy az állami életben, mint a politikai

két hindenburgi mondat bombájának detonációja — ha halála után is — az élő Németországban ezeknél még mindig messzibb hangzik a lelkekben s a nép a végén utólag maga is elhiszi, hogy Isten is azt akarta, amit a nép csinált.

életben. Minden elégtételelem megvolt, amit csak egy polgár elérhet hazájában. A köztisztviselőknek legnagyobb díszét megkaptam és élveztem — méltatlanul — a közszereplést. Nem akarok már semmit, nem várok semmit, nem ragaszkodom semmihez. *Csupán egyet akarok még: megfizetni a tartozásom, vagyis elmélyíteni a problémákat és megmondani az igazat minden körülmények között.* A megszokotthoz és hízélgökhöz annyi szavam van: Nem veszik észre, hogy amikor egy kézzel édességet kínálnak neki, a másik kézzel a nemzetet sértik,

holott részemről szívesebben veszem, ha én kapom az ostort arcomba, csak a nemzet kapja ugyanakkor az édességet.

— *Nincs szükségünk köztársasági kalandokra.* Aki ilyesmirel beszél, az nincs eszénél. A sok rágalom között, mellyel illettek, az is szerepel, hogy köztársasági érzelmű vagyok.

Maniu Gyula azután hosszasan és erőlyesen utasította vissza a vádat és lelkes szavakkal beszélt dinasztikus érzelmeiről, amit a közönség felállva és meg-megújuló ünnepléssel tapsolt meg.

A császárság mellett tett hitet Hindenburg végrendeletében

Ugyanekkor Hitler hívének vallja magát

Pape német követ elutazása előtt a Hindenburg-család megbízásából lezárt borítékban nyújtotta át Hitler birodalmi vezérkancellárnak az elhunyt birodalmi elnök politikai végrendeletét, amelynek szövegét a vezérkancellár azonnal nyilvánosságra is hozta. Az érdekes írás az utolsó 15 esztendő egyéni monográfiája tulajdonképpen és ami meglepő benne, az az a tény, hogy Hindenburg ugyanakkor, amidőn Hitler "eltétlen hívének vallja magát, egyúttal a császárság visszaállításának gondolata mellett tör lándzsát.

A végrendelet a történelmi részek után a következőket írja:

— Már-már a kétségbeesés örvényébe sodródtunk, amikor egy férfi felemelte szavát és ez hinni és bizni tanított bennünket abban, hogy az események vihára el fog ülni és

A külföld hamisítottak tartja a nyilvánosságra hozott végrendeletet

A politikai végrendelet külföldi politikai körökben igen nagy feltűnést keltett. Általában azt hiszik, hogy azt az augusztus 19-iki népszavazásra való tekintettel szerkesztették meg. Feltűnő benne a számos ellentmondás, melyek közül legszembetűnőbb az, hogy míg Hindenburg végrendelete első részében a német reményesség biztos sziklájaként a császárság visszaállítását nevezi, addig végrendelete utolsó szakaszában feltétel nélkül, rajongással áll Hitler mellé.

a kétségbeesés örvényébe sodródtunk, amikor egy férfi felemelte szavát és ez hinni és bizni tanított bennünket abban, hogy az események vihára el fog ülni és

Ebben bizva fejeztem be könyvem és tettem le a tollat. Ezeket a szavakat a német történelem legsötétebb óráiban írtam.

A végrendelet második része 1925-től kezdődik és az 1933. január hó 30-ig lezárt eseményekre tartalmaz utasításokat. Részletesen fejtegeti, hogy milyen történelmi szükségesség volt Hitler eljövetele. Hitlert „az én kedves kancellárrom”-nak nevezi, aki iránt — amint írja — az első perctől kezdve bizalommal viseltetett. Lelkére köti a német néppnek, hogy kövesse vezérét, akivel az Isteni Gondviselés a német történelem leg súlyosabb korszakában áldotta meg. A végrendelet keltezésének dátuma: 1934 május hó 17.

Igen különös az is, hogy erről a politikai végrendeletéről mindeddig nem tudott a nagy nyilvánosság. Szó volt ugyan már Hindenburg halála után egy politikai végrendeletéről, melyről azonban senki bővebben nem tudott. Most az augusztus 19-iki népszavazással kapcsolatos propaganda-hadjárat kellős közepén, ez a politikai végrendelet szinte kegyeletlenül ugyan, mint valami nagyszabású választási agitáció.

A fenti külföldi lapvéleményekkel szem-

ben ugyanezek a lapok mégis biztosra jósolják Hitler megválasztását a birodalmi elnök székbe. Göbbels és Göring a demagógia hangján agítanak Hitler érdekében. Az angol sajtó és a francia lapok egyformán meg vannak győződve Hitler győzelméről, mert a német nép a jelen pillanatban egyebet sem tehet annál, hogy Hitlerre szavazzon. Fzzel szemben — írják — ez még nem jelenti azt, hogy a néphangulat tényleg Hitler mellett is nyilatkozna meg, még akkor sem, ha ezútszerint még nem akadt egy ellenfele sem a választás napjára.

Göhring porosz miniszterelnök rejtélyes autóbalesete

Itt írjuk meg, hogy Göhring porosz miniszterelnök ellen, amint autójában választási propaganda-körutját járta, Aibling-fürdőnél állítólag merényletet követtek el, amelynek következtében Göhring könnyebb sérüléseket is szenvedett. A merénylet hírére a németországi hivatalos fórumok kategorikusan cáfolják.

Münchenből jelentik: Az újságok röviden jelentették már, hogy Göhring porosz miniszterelnököt autóbaleset érte München közelében. A szerencsétlenségről a következő részleteket jelentik:

Göhring porosz miniszterelnök szerdán reggel több kísérőjével Berlinben repülőgépre szállt, hogy Berchtesgadenbe repüljön, ahol Hitler vezérkancellár nyaral. A repülőgép elindult Bajorország felé és akadálytalanul eljutott Gelsenkirchen városig. Épp amikor a repülőgép a város felett járt, kényszerleszállást kellett végezni. A repülőgép a piactéren ereszkedett alá, de nem tudott simán földet érni.

A gép megsérült, azonban a bennülőeknek nem történt bajuk.

Göhring parancsára autót szereztek. A gépkocsi kormánykereke mellé maga Göhring ült, aki a legnagyobb sebességre állította be az autót. A porosz miniszterelnök a világháborúban repülőgép volt, aki a legnagyobb bravurokkal tette ismertté nevét. Az autózásban is nagy vakmerőséget tanúsított. Mindenkor a legnagyobb sebességgel hajtott és eddig sohasem történt semmi baja. Heilsbrunn község közelében két autót látott maga előtt az uton. Göhring a leggyorsabb tempót vette, hogy a két kocsi között elhaladjon. Nem számított azonban arra, hogy az előtte haladó autók közül az egyik előzni akart.

Göhring autója az előzni akaró kocsiba rohant be, éppen akkor, amikor az előtte

Erkélyen

Írta: JEAN BESLIÈRE

Ez a Farrell, szikkadt, sovány arcával, mélytűzű, inkvizitor-szemével, mindig nyugtalanított. Valahogy megéreztem a tulzott nyugalma alatt bujkáló gyilkos szenvedélyek tüzeit. Ezért is elmenekültem, mikor Précigné és még néhány barátunk, mindenáron ki akarta békíteni Farrellt, Françoise Nessivel, aki három éven át volt Farrell kedvese. Hirtelen szakítottak, Farrell azzal vádolta Françoise-t, hogy megcsalta őt s e szakítás után teljesen begubózott embergyűlöletébe. Schol se mutatkozott. Érthető volt meglepetésem, mikor egyik este, Précigné műterme küszöbén, ezzel fogadott:

— Farrellt is ide várjuk. Megígérte, hogy ve-lünk tölti az estét. Szavamat adtam, hogy csak mi, régi, bizalmas barátai leszünk együtt. Félhomályban fogadjuk, csendben, ahogy mindig szerettem. Csak egy nő lesz itt... Françoise. Ő is csak a kellő pillanatban fog megjelenni. Mikor már kellőképpen meggyurtuk Farrellt és nem kell tartanunk a szökésétől.

A kisházam társaság a műterem erkélyre nyíló ablakánál állt egy csoportban, mikor beléptem. Közöttük Françoise Nessi. Gyönyörű, magas, pompás alaku, kékesfekete haja, bársonyos fekete-szemű leány volt. Mielőtt Farrell kedvese lett, modelt ült s a festők veszekedtek érte.

Mind együtt voltunk, csak Farrell hiányzott. Mikor most újra csengettek, tudtuk, hogy ő jön. Françoise beugrott a kis öltözőfülkébe és magára zárta az ajtót. Csakugyan Farrell jött. Teljesen a régi volt, komor, sötét, nyugtalanító. Nemesak a külseje, egész lénye, még a beszéde is. Nem nagyon bírtam, hát cigarettázás ürügye alatt kimentem az erkélyre és az éjszakai Páris látképében

gyönyörködtem. Fejem felett a lapos háztető terrasa szintén Précigné műterméhez tartozott. Éppen tanakodtam, hogy felmegyek, mert onnan fentről még szebb lehet a kilátás a fények városára, mikor a benti mozzalom felkeltette figyelmemet.

Françoise alkalmasnak ítélte a pillanatot az előlépéshez s ott állt Farrell előtt. Farrell úgy bámult rá, mint egy jelenségre, de már a következő pillanatban uralkodott magán és barátaihoz fordulva, így szólt:

— Annyira lekicsinyeltetek, hogy azt hitették, ez a váratlan találkozás kiközösítheti lelki egyensúlyomból? Hogy ezzel a kis csalafintasággal újra fellobog a régi láng?... Tudjátok meg hát, hogy ez a nő tanított meg öntudatlanul a világhírség megvetésére, az ő szerelme termelte ki az érzelmeim felszabadító viharokat. E felszabadultságom emlékére lába elé teszem hálám jelét.

Egy illatozó japán bronz füstölőtartót emelt le a mellette álló asztalkáról és Françoise lába elé állította. Néhány füstölgő pézsmá- és ambraszemcse ott hamuzott az alján. Farrell lehajolt, kicsipentette a hamut és kedvesének hónál fehérebb keblére keresztet rajzolt a hamuból. Közben párosszal szavalta:

— Porból lettünk, porrá leszünk!

Hangja bizonytalan volt és láttuk, hogy a keze reszket, mikor a bársonyos bőrt érinti. Összenéz-tünk, tudtuk, hogy már helyben vannak és Précigné intésére diszkrétan valamennyien kiosontunk és felmentünk a tetőteraszra. Cigarettázva leheveredtünk a fekvőszékekre és a csillagos eget bámultuk.

Néhány perc múlva hallottuk, hogy a lépcső-re nyíló ajtót belülről bezárták. Diadal... egyik-másik kíváncsian kandikált le, de semmit sem láthattak, mert a műterem ablakai sűrűn le voltak függönyözve. Én a magam részéről türelmesen

vártam, míg Farrell felnyitja a műterem ajtaját odalenn. Mert csakis a műterem felől távozhat-tunk a terraszról. Egyszerre felhallottuk Farrell hangját. Odasereglettünk a terras korlátjához és lenéztünk. Alattunk a műterem erkélyén, a szalmából font kereveten feküdt Françoise, egy perzsa szőnyeggel letakarva. Mellette ült Farrell. A vas-tag keleti szőnyeg alatt Françoise kinyult teste meg-megvonaglott.

— Fuldokol a nevetéstől, — magyarázta Précigné — Farrell fényesen mulattatja...

Farrell meghallotta Précigné félhangon tett megjegyzését és feltekintve, ijesztően kiközösítetlen nyugalmával felelte:

— Azt magyarázom ennek a nőnek, hogy néhány pillanat múlva már csak véres tetem lesz, ott lenn, az ucca járdáján. Sikerült a blünds testi vágy minden kinjába visszalöknötök, mindörökké szabadulni akarok e megpróbáltatásoktól, de ez a nő itt osztozni fog vértanuhalálomban.

Némán, meredten bámultunk le, azt hittük, megbolondult. Ő pedig lassan, nyugodtan leemelte a szőnyeget Françoiseról. Most láttuk, hogy keze-lába össze volt kötözve a függönyzsinórokkal, a szája betömve, hogy ne kiálthasson.

Hiába tivöltöttünk, könyörgöttünk, fenvegetőztünk, karjaiba emelte a szerencsétlen, rémülettől félig ájult nőt, átlenítette az erkély korlátján és levette a mélységbe. Ő maga is utána ugrott.

Ordítózásunkra a fellármázott szomszédok kiszabadítottak rabságunkból. Lenn, az elhagyott, csendes ucca járdáján összerőt tagokkal, véresen, holtan feküdt a szerencsétlen bolond... mert bizonyos, hogy az volt... mellette ugyancsak véresen, holtan szegény Françoise... Márványkeblén most is ott szürkelt a hamukereszt.

haladó autó a másik gépkocsit elhagyta és az ut másik részére igyekezett. Mind a két autó megsérült, Göhring a hátán, nyakán és arcán szenvedett sérüléseket. Kíséretének tagjai is megsebesültek.

Az autószerencsétlenség hírére Hitler még szerdán értesült. Azonnal felkereste a szanatóriumba szállított Göhringet, aki akkorra már jobban érezte magát. Göhring sebesülései annyira könnyűeknek bizonyultak, hogy már csütörtökön délelőtt el is hagyhatta a szanatóriumot.

A német püspökök feltűnését keltő pásztorlevele

A német katolikus püspökök pásztorlevelet adtak ki a pogány német harok terjesztése ellen. Ezeket a pásztorleveleket a német hatóságok azonnal elkobozták. Faulhaber biboros viszont Münchenben tartott fulmináns egyházi szónoklatot, melynek közlését megtiltotta a cenzura. Az „Echo” című bécsi lap szerint, a népszerű biboros a következőket mondotta:

— Amikor néhány hónappal ezelőtt felléptem az embertelen faj gyűlölet ellen, megakartak kövezni. Életem a legnagyobb veszélyben forgott. Én azonban nem féltem az életemet és mindent, amit teszek, a legtisztább benső meggyőződésemből cselekszem.

— A zsidókat az egész világon üldözik, de az a módszer, amelyet a mi hazánkban alkalmaznak, szegény és gyalázat. A történelem azt tanítja — jelentette ki emelt hangon a biboros — hogy Isten mindig megbünteti a zsidó nép üldözőit és nem is akad katolikus, aki helyeselte volna a németországi zsidóüldözéseket. Ha Isten június 30-ával büntette meg a zsidók kinzóinak egy részét, úgy ez jól kiérdemelt büntetés volt.

A kinyomott pásztorlevél összes példányait, a biztosított jog ellenére, lefoglalták és a levél technikai terjesztői ellen eljárást indítottak. A pásztorlevél ezért nem is látott napvilágot sehol. Egy budapesti lap hozzájárított egy magasrangú német egyházi személy útján a pásztorlevél szövegéhez. A levél fontosabb részleteiből valók az alábbi következők:

„Ünnepélyesen tiltakozunk az új pogányok tanainak terjesztése ellen”

— Mi, püspökök, oly keserűen és kínosan aggódunk amiatt, hogy épp az elmúlt évben oly áramlatok és mozgalmak erősödtek meg hazánkban, amelyek kifejezetten Jézus Krisztus tettei és a katolikus vallás alapvető igazságai ellen irányulnak s új vallás alapítására törekcsenek, amelyet új hittel, amint ők mondják: a vér mítoszával akarnak megalapítani. Ez a hit távol áll az isteni örök igazságok szilárd hitétől. Ez az új hit emberi kitalálás és vélekedés, amelyet nem támaszt alá az igazságnak semmiféle ereje.

— Ma hazánkban hamis próféták lépnek fel, akik Isten létét tagadják és más uat tanítanak, mint amelyet Krisztus szóval és példával tanított. Az új pogányok — fejtette tovább a pásztorlevél — önmegváltásról beszélnek és a szentségeket az északi vér kétértelműségével akarják legyőzni.

— Persze, ha — amint ezek az új pogányok állítják — a vér és faj lenne minden nép számára a hit és a vallás alapjává és meghatározójává, úgy az állam, mint nép egyedeinek összesített ereje lépne a hívők közössége: az egyház helyébe. Így ez az új pogány tan határozott ragadása a kereszténység összes tanainak, erkölcsiségének és üdvözítő gazdagságának. Támadás az ellen, amelyet egy évezred óta népiünk legjobbjai építettek fel.

— Mi püspökök ünnepélyesen és egyértelműen emeljük fel tiltakozó szavunkat az új pogányság beteg tanainak hazánkban való terjesztésére, valamint mindazon támadások és gyalázkodások ellen, amelyek az új pogányok részéről Isten, Krisztus és az ő szent egyházuk ellen szinte naponta szóban és írásban megismétlődnek.

Bécsből jelentik: Pápen volt német alkancellár, a Bécsbe kinevezett rendkívüli követ, szerdán délelőtt megérkezett Bécsbe. Az asperni repülőterén a német követség egyik főtisztviselője fogadta, ahol megjelent az osz-

trák külügyminisztérium egyik államtitkára is. Pápen megérkezése után azonnal a német követségre hajtatott, ahol átvette a szövetség ügyeinek vezetését. Első útja Schuschnigg kancellárhoz vezetett, akinél leadta névjegyet. Onnan a szövetségi elnök palotájába ment, ahol hivatalosan átadta megbízólevelét.

Pápen alkancellár délből pontban tizenkettőkor jelent meg a szövetségi elnök palotája előtt, ahol

egy diszszázad adta meg a német követnek a tiszteletet.

Meghalt Theiss Ludmilla apáca, elemi iskolai tanítónő

A vizsgák miatt kiállott izgalom állította meg beteg szívet
Holnap, pénteken fejeződik be a kisebbségi tanítók aradi vizsgája

Ha arról a napok óta tartó küzdelemlről, harcokról, amelyet a kisebbségi tanítók és tanítónők folytatnak egyszíntűségükért, napijelentést adnánk ki, ebben a vizsga-frontról szóló Höfer-jelentésben az elesettek között, elsősorban kellene megemlíteni Theiss Ludmilla aradul-noui tisztelendő nővér nevét, aki — bár hétfőn sikeresen letette az írásbeli vizsgát — a szóbelin már nem jelentkezett, mert szerdáról csütörtökre virradó éjszaka örökre elbucszott vizsgáktól, tanulástól és tanítástól, a zárda és az iskolatermek falaitól: mindentől, ami a földi életet jelentette.

Theiss Ludmilla a Notre Dame-rend 43 éves aradul-noui apácája az elmúlt éjszaka örökre elköltözött.

Hétfőn — mint a többi kisebbségi tanítók — még megjelent a vizsgán. Pedig ekkor már beteg volt. Hetekkel a vizsga előtt szívbántalmakról panaszkodott. Ekkor meg is vizsgálta magát és az orvos szíverősítőcseppeket írt elő neki.

— Érzem, az életem rámege erre a vizsgára... Theiss Ludmilla nem magát féltette, nem az önmagáért való aggodalom viselte meg. Ő jól tudott románul, bírta a nyelvet írásban és szóban, tudta a nyelvtant, a történelmet, a földrajzt, a ragozásokat és a deklinálásokat is. Nem magát féltette tehát, hanem hugát, Theiss Concordiát, aki szintén apáca és, akinek — vele együtt ugyancsak a vizsgabizottság elé kellett állania. Hétfőn délelőtt, amikor az írásbeli dolgozatot írták, ott ült a huga mellett és kedden vele együtt izgult az írásbeli eredményének kihirdetésekor. Ott tolongott a fekete tábla előtt, a neveket kutatta és végül is megtalálta:

Theiss Ludmilla és Concordia sikeresen tettek le az írásbeli vizsgát.

Szerdán délután, mielőtt a szóbeli vizsga megkezdődött volna, a tanítóképző igazgatói irodájának ajtaján halkán kopogtak. Theiss Concordia lépett a szobába és orvosi bizonyítványt adott át a bizottság elnökének. Az írásban az orvos igazolta, hogy

Theiss Ludmilla, a Notre Dame-rend aradul-noui nővére nem jelenhetik meg a vizsgán, mert kedden éjszaka halálai szélhűdés érte.

Theiss Concordia ezután kisetett az igazgatói irodából, elfoglalta helyét az iskolaterem egyik padjában és társnőivel együtt letette a szóbeli vizsgát is. Hogy milyen eredménnyel? Azt egyelőre nem lehet tudni, mert a minisztérium szigorú utasításának értelmében a tanítókkal a vizsga eredményét nem közölhetik.

Az éjszakai órákban Theiss Ludmilla napot kért. Azonnal a káplánért küldtek, aki megáldoztatta, feladta neki az utolsó kenetet és röviddel ez után kilehelte lelkét, mennyei vizsgabizottság elé állott, hogy számot adjon arról a svengé szívről, amely nem bírta el a nyelvvizsgák izgalmaival és a hugáért, a többi vizsgázókért való aggodalomban — megszakadt...

Az aradul-noui zárda homlokzatán pedig csütörtök reggel fekete zászlót lengetett az augusztusi szél.

A vizsga természetesen folyt tovább a maga menetében. Mint már említettük, a szóbeli vizsga szerdán délután kezdődött meg. A tanítóképző vegyi laboratóriumában tartották meg a szóbeli vizsgákat. A katedrán a hármas bizottság foglalt helyet: Popa Aurel elnök, Diniescu minisztériumi vezérfelügyelő és Olariu tanítóképzési igazgató. A katedra előtt pedig öt széket helyez-

MINDENKINEK
módjában áll **MERCUR** könyvre
6 HAVI Trenchoat, felöltő, 8124
HITELRE télikabát, bőrkabát, iskola-öltöny
szükségletét kirakali olcsó ár mellett beszerezni
MUZSAY ruhaüzletben.

tek el. Itt ültek a vizsgázó tanítók, az emeletes padosokat pedig zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, amely főképpen vizsgázó tanítókból rekrutálódott. Ott ültek a padokban a megbukottak is, akiket már nem engedték a szóbeli vizsgára. Egy idősebb ovónő, akinek az írásbeli szinten nem sikerült, egy pillanatra sem távozott a teremből, figyelt, minden egyes kérdést megjegyzett: hátha javítóra engedik és akkor ezeknek a kérdéseknek hasznát veheti...

A közönség nem egészen fegyvermezett. Néha — amikor a vizsgázó rosszul felel — egyesek sziszegnek, úgyhogy az elnök több ször is csendet kér és figyelmezteti a közönséget, hogyha nem viselkedik fegyvermezten, kiüriteti a termet.

Szerdán délután került sor az apácákra. Amikor Theiss Concordiát kérdezték, ez sirva fakadt és percekig rázta a zokogás.

— Nyugodjon meg kérem... ne féljen tőlünk... válaszoljon nyugodtan a kérdésre.

Egy noviciára került a sor.

— Beszéljen a Balkán-háborúról — mondja az elnök.

A novicia zavarba jön és végül is bejelent, hogy a tananyagban a Balkán-háború nem szerepel.

— Hol tanít? — kérdi az elnök.

— Az óvodában. A kisgyermekkel játszom.

— Mesélje el akkor nekünk a „Piroska és a farkas”-t — mondja az elnök.

És a novicia mesélni kezd. A közönség, még az elnök is mosolyogva — talán a gyermekkor emlékeit idézve hallgatta — Piroska és a farkas történetét...

A tanítók körében egyébként elterjedt annak a híre, hogy egyes városokban azokat is szóbeli vizsgára engedték, akik az írásbeli dolgozatokra hatosnál kisebb osztályzatot kaptak. Ezzel kapcsolatban érdeklődtünk Olariu igazgatónál, aki megmutatta a minisztérium írásos rendeletét. Ennek értelmében azok, akik írásbeli dolgozataikra legalább hatost nem kaptak, szóbelire nem engedhetők. Érdekes megemlíteni, hogy négyen azok közül, akiket átengedtek az írásbeli vizsgán, a szóbelin nem jelentkeztek és orvosi bizonyítvánnyal mentették ki magukat. Ezeket a bizonyítványokat a bizottság a vizsgáról szóló jegyzőkönyvekkel együtt a minisztériumba küldte. Szerdán és csütörtökön összesen 62-en vizsgáztak le, úgyhogy pénteken még 19 tanító áll a bizottság elé.

A tanítók között uralkodó hangulatra jellemző, hogy szerda délután a vizsga megkezdése előtt a tanítóképző kapujába valaki krétával hatalmas patkót rajzolt és ennek közepébe valódi patkót helyezett el. Alája pedig háromszor ezt a szót írták: „Noroc!” (Szerencsét!). Hogy vajon meghozta-e a patka a vizsgázó tanítóknak a szerencsét, arra csak hetek múlva — az eredmények kihirdetése után — érkezik meg a válasz.

CORSO-mozgó mai műsora!

7¹/₂, 9¹/₂ órákor!

Nem háborús repülő filmje

A felhők vándorai!

Igazi jó film, melyet érdemes megnézni!

Pat O'Brien — Gloria Stuart.

Álarcos banditák meggyilkolták a Discom autójának vezetőjét

Megdöbentő rablógyilkosság Brad és Deva között — A rablók súlyosan megsebesítettek egy uriaszonyt

Devaról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a Devától 15 kilométer távolságra levő Hornadea község közelében. A dohányelosztó Discom-változat autóját, amely Brad felől jött és hazafelé tartott Devára, a dohánytőzsdésektől beinkasszált pénzzel, közel százhuszezer lejfel, a község közelében

álarcos rablók támadták meg, revolverlövéseket adtak le a gépkocsira, amelynek vezetőjét, Padurean Roman soffírt súlyosan megsebesítették, majd fejszével arcába vágta, olyan súlyos sérüléseket okozva rajta, hogy a szerencsétlen, huszonhatéves gépkocsivezető pár percnél kiilódás után a helyszínen meghalt.

A Discom autója a község közelében kénytelen volt megállni, mert az országutat hatalmas fadarabokkal eltorlaszolták és az autó nem tudta útját folytatni. Abban a pillanatban, amikor a soffír lefékezett, az országút árkából jobbról és balról két-két felfegyverzett, álarcos rabló ugrott elő, sortűzetet adott az autóra, az egyik golyó eltalálta a soffírt, akit amikor kiszállt a kocsiból, arcán fejszevágás is érte. Az autó egyik utasát,

özvegy Krausz Henriknét, a rablók puska-tussal súlyosan összeverték.

Az asszony a kiállott izgalom következtében jelenleg a devai kórházban van kezelés alatt.

Halállal fenyegették meg a rablók a Discomnak az autóban ülő Boldura Traian nevű pénzbeszedőjét is, akinél a gépkocsira erősített pénztárszekrény kulcsai voltak. A pénztárban százhuszezer lej volt, amit a rablók nem tudtak magukkal vinni, mert Boldura nem vesztve el lélekjelenlétét, azt mondta a rablóknak, hogy a kassa kulcsai nincsenek nála. A pénztárt feltörni a rablóknak már nem volt idejük, mert

Időközben két csángó fuvaros közeledett

Izgalom Korda Mária és D'Annunzio Duse-filmje körül

Kinos helyzetbe került Korda Mária Olaszországban

Mindenütt szenzációként beszélnek arról a kinos botrányról, amely Korda Mária Duse-filmjének terve miatt tört ki Olaszországban.

A dolog előzményeiből érdemes elmesélni, hogy Korda Mária körülbelül azóta nem játszott filmet, mióta elvált férjétől, Korda Sándortól. Évek óta tervezi és hirdeti a sajtónak adott nyilatkozataiban, hogy rövidesen megcsinálja come buck-jét, visszatérését a filmre. Természetes azonban, hogy első új filmjével valami szenzációt

szekerével a rablás színhelye, illetve a község felé,

mire a rablók magukhoz véve a Boldura zsebében talált háromezer lejt, a sötétség lepié alatt eltűntek a közeli erdőben.

Boldura a rablást azonnal jelentette a csendőrségnek, amely széles körben megindította a nyomozást. A megölt soffír holttestét a gyilkosság színhelyén hagyták, szerdán reggel pedig Devaról kiszállt a csendőrszárnyparancsnokság részéről egy kapitány és a soros ügyész, akik a helyszíni szemle után intézkedtek, hogy a meggyilkolt soffír holttestét beszállítsák Devára. A meggyilkolt Padurean Roman mindössze huszonhatéves volt, két éve nős, tizenöt hónapos árvát hagyott hátra. A csendőrség több egyént letartóztatott, ezek azonban tagadják, hogy ők követték volna el a rablást, illetve rablógyilkosságot. A nyomozás széles körben folyik

A magdeburgi sportesemények mai napja

— A négyszázméteres gyorsuszás izgalmas versenye —

Magdeburgból jelentik: A mai nap a magyarok számára kevés sikert hozott. Két számban indultak csupán, mert a vízipólo csapatnak ma pihenőnapja volt és egyik számban sem érték el a versenyzők a hozzájuk fűzött reményeket. A mai versenynap a hölgyműgrással kezdődött. A hölgyműgrás Európa bajnoka: Jordan (német), 2. Larsen (angol), 3. Kapp (német). A magyar Fonyó Lilly a hetedik helyen végzett.

Ezután került sor a nap legizgalmasabb versenyére, a négyszáz méteres gyorsuszásra. Izgalmas verseny volt, Paris, a kitűnő francia biztosan nyert és így Európa-bajnok lett 4 p. 55.5 másodperccel. Küzdelem csak a további helyezésekért fejlődött ki. A második Costolli (olasz) 5:07.6 mp. 3. Signori (olasz) 5:11.4 mp. 4. Weinwright (angol) 5:17.3 mp. 5.

Nüske (német) 5:18.5. 6. Angyal (magyar) 5:21 mp. Angyal előfutámában, mint emlékeztetés, biztosan verte Costollit, aki a döntőben második helyen végzett.

A mai napon több vízipólo mérkőzést bonyolítottak le. Eredmények: Csehszlovákia—Olaszország 7:3 (3:1). Belgium—Jugoszlávia 3:0 (1:0). Franciaország—Hollandia 4:2 (1:1). Svédország—Spanyolország 5:3 (2:1). Ezek szerint a négyes döntőbe a két csoportvezető és a második helyezettek kerülnek: Magyarország, Németország, Belgium és Svédország. A késő esti órákban állapította meg a rendezőség, hogy a döntő mérkőzésnek számító Magyarország—Németország mérkőzést pénteken délután hat óra 15 perckor játsszák le (román időszámítás szerint 7.15). A budapesti rádió az érdekes és nagyfontosságú mérkőzést közvetíti.

A lensi lengyel bányamunkások zendülésének titkai

Érdekes adatok a franciaországi tömegtragédiáról

A napilapokból értesült a közönség arról a meglepő és drámai eseményről, amely az egyik északfrancia bányavidéken játszódott le. Lengyel munkások két társuk kiutasítása miatt bezártak a bányába 200 francia bányamunkást. A lengyel bányamunkások elszánt merényletének mélyebben fekvő és érdekes közgazdasági okai vannak. Egész Franciaországban nyugtalanokodnak a külföldi munkások, akiknek száma milliókra rug.

A nyugtalanítás oka az, hogy a munkások tudják, hogy feleslegessé váltak. Franciaországban ugyanis befejeződött a háború utáni ujjaépítés, az elpusztított vidékek felépültek, a szükségessé vált új investíciókat lebonyolították. Ezáltal feleslegessé váltak az olcsó

külföldi munkások, akiknek betelepülését a háború utáni években minden erővel előmozdították. Különösen érzik ezt a fordulatot a lengyel munkások, mert ezek vannak a legnagyobb számban. 1928. után is több, mint 100.000 lengyel munkás vándorolt még be Franciaországba, úgy, hogy számuk az előbb bevándorlottakkal 6—700.000-re emelkedett. 1931. óta azonban kezdenek kiszorulni a munkahelyekről, 1932-ben 40.000, 1933-ban pedig 60.000 lengyel munkást repatriáltak, 1934-ben ez a folyamat folytatódott és a sensi bányavidéken előfordult izgalmas bányász-zendülés is ennek folyamánya. Szó volt arról, hogy a lengyel munkások egy részét a francia kolóniákra telepítik, erre azonban csak ritkán és kisebb csoportoknál került sor.

akart hozni s ebben szenzációkeresésben érthető szerepe van a világsikert aratott extérijél való rivalizálásnak is.

Korda Sándor a világ legelső rendezői közé futott be „VIII. Henrik”-jével egy másik asszony oldalán és akik Korda Mária-t jól ismerik, azok azt állítják, hogy meg akarja mutatni extérijének, hogy nélküle is nagy sztár tud maradni. Azért nem filmezett éveken át, mert várt erre a nagy chance-ra — és ez most, a Duse-film ötletével, elérkezett...

Kétségtelen, hogy nem választhatott volna érdekesebb hősnőt új filmje számára Korda Mária, mint a nagy olasz tragikát, akit még ma is a világ legnagyobb színésznőjének tartanak és akinek az élete: a leghatalmasabb regény.

Ezzel az ötlettel azután Korda Mária azonnal összepakkolt és lement Olaszországba. Ma is Milanóban van és anyagot gyűjt, tanulmányokat folytat a film nagyszabású megoldására.

Olaszországban azonban nem úgy fogadták, mint ahogy várta.

Tudni kell, hogy a mi Blahánék vagy Dériné asszonyunk tisztelete meg sem közelíti azt a csodálatos rajongást, amellyel az olaszok legnagyobb színésznőjük emlékét ápolják! Korda Mária éppen erre a rajongásra számított, azonban lehet, hogy éppen ez fogja megbuktatni filmjét: az olasz filmkörökben komoly mozgalom indult meg Korda Mária filmterve ellen — és itt vett nagyon érdekes fordulatot az ügy! Tudniillik az olaszok

D'Annunziót kérték fel, hogy akadályozza meg Korda Mária Duse-filmjének lepergetését. Így lett az érdekes tervből igen kényes botrány, mert most D'Annunzio kezében van a döntés hatalma; ha a nagy író nem emel kifogást a film ellen, megcsinálják, ha kifogása van ellene, határtalan befolyásával megakadályozhatja.

Szóval, D'Annunzio állásfoglalása dönti el a kérdést, amelyet Korda Mária rövidesen személyesen fog vele megbeszélni.

Ennél érdekesebb találkozást és beszélgetést nehéz elképzelni. Mit fog mondani D'Annunzio, ez a zseniális író, aki azonban

a világ egyik leghíbb írója és aki szegénykezés nélkül tárta fel „Tüz” című regényében Duseval való szerelmének egész igaz és meg-rázó történetét?

Az kétségtelen, hogy éppen a „Tüz” izgalmas jeleneteinek igen nagy szerepük lesz a filmben és a fiatal D'Annunzio személyesen is megjelenik a vásznon, ha az öreg D'Annunzio ez ellen nem emel kifogást. Már pedig, aki „a fiumei hős”, „a gardonei remete” életét és mindig szenzációkért liktető szívét ismeri, az biztos lehet benne, hogy D'Annunzio szívesen keltene újra életre ifjúságának nagy szerelmét! Korda Mária arra számít, hogy D'Annunzio mértéktelen hiúsága miatt nem emel kifogást a film ellen — és akkor nyert ügye van.

Különösen pedig akkor, ha valami mesebeli összegért megvásárolják a „Tüz” filmjogát is az egyébként dús gazdag írótól...

Építkezésekhez

faanyag, téglá, oszerép, mész, oemont kedvező áron „TRANSILVANIA” cégnél, és feltételek mellett kapható Calea Radnei 10. ☎ Telefon: 612

Politikai jelentősége van az amerikai ezüstakciónak

Róz Jenő, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank igazgatójának érdekes nyilatkozata — Amerika

Az utóbbi napokban újabb dollár-infláció híre terjedt el Európában és ez természetesen nyomban arra készítette a dollár-tulajdonosokat, hogy valutáikat áruba bocsássák. Az egyik budapesti lap munkatársa a dollár-infláció hírével kapcsolatban Róz Jenőhöz, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatójához, mint a kérdés legalaposabb ismerőjéhez fordult információkért.

— Az amerikai ezüstakciót, — mondotta Róz Jenő — az ősszel szokásos és a részleges választásokkal összefüggő mesterséges optimizmus előkészítésének tartom, amelynek jelentőségét éppen a legnagyobb pszichológiai hatás kedvéért Roosevelték igyekeznek minél jobban fokozni. Szeptember 14-én van ugyanis Amerikában a Labour Day, amelynek az amerikai tömegek, melyek még a gazdasági kérdésekben is babonásak, különös jelentőséget tulajdonítanak. A Labour Dayt az őszi fellendülés fordulópontjának tartják és

ennek a napnak a hangulata szerint itélik meg a küszöbön álló termelési kampányt.

Az idei Labour Dayra ráfér egy kis dopingolás, mert a legutóbbi adatok azt mutatják, hogy Amerikában a gazdasági helyzet ismét súlyosodik. Még mindig a termelés nagy emelkedéséről adnak számot, de kezdik az új termelési adatokat a múlt éviekkel és nem az idei év elsők és második negyedének adataival összehasonlítani. Ennek az a magyarázata, hogy a múlt évhez képest még jobb a helyzet, de az év elejéhez képest igen nagy a hanyatlás. Roosevelteknek tehát meg kell sarkantyuzni a gazdasági helyzetet. Erre alkalmasnak látszott az ezüst-terv, amelynek elég nagy politikai, de csak korlátozott gazdasági jelentősége van.

Megingathatatlán az aranyvaluta trónja

— Politikai jelentősége az, hogy megnyeri jó pár amerikai ezüsttermelő állam szavát Roosevelték számára aránylag olcsón, miután az államok egyenlő szavazati joggal bírnak, lakosaik számára való tekintet nélkül. Az ezüstállamok aránylag nagy áldozat nélkül keresni fognak a bimetalizmus bevezetésén, valamivel több munkást tudnak majd foglalkoztatni, a legfontosabb azonban, hogy nagy spekuláció lesz ezüstben és jó párszáz ember sokat fog keresni.

— Tulás azonban arról beszélni, hogy ezzel az akcióval Roosevelt megingatja az aranyvaluta trónját. Az ezüstmennyiség, amely az amerikai állami kincstárba kerül és amely az ércfedezetet fogja gyarapítani,

egyáltalában nem számottevő az aranyfedezet mellett.

Az amerikai aranyfedezet értéke a mai dollár-árfolyam alapján körülbelül 7.5 milliárd dollár, a beszerzendő ezüst pedig 100, legfeljebb 200 millió dollár lesz. Az aranyfedezet nagysága mellett tehát ez tekintetbe sem jöhet. Arról pedig, hogy Amerika külföldről fog vásárolni

ezüstöt, csak igen korlátozott keretek között lehet szó, mert nincs kizárva, hogy India és Kína kiviteli korlátozásokat fognak életbe léptetni, amint az ezüst kiszivárgása nagyobb arányokat ölt.

— Ami egyébként a dollár további árfolyamalakulását illeti, a gazdasági világban az a vélemény alakult ki, hogy további árfolyamcsökkenésnek pillanatnyilag kevés valószínűsége van. Tény ugyanis az, hogy a dollár eddigi, több mint 40 százalékos árfolyamcsökkenése az amerikai gazdasági életben nem hozta meg azt a radikális javulást, amelyet tőle vártak. Nem valószínű, hogy az árfolyamleszállításhoz fűzött akció sikere további 10 százalékos dollárleeresztésen múljon. Ezért egyelőre aligha lehet számítani a dollár árfolyamának hivatalos leszállítására.

Az amerikai lapok egyébként megerősítik

Akik ki akarják használni az elbocsátásra ítélt magyar vasutasok kétségbeesett helyzetét

Meghatalmazás, amely 80 százalékkal megrövidíti a kisebbségi vasutasokat

Többször irtunk már dr. gróf Bethlen Györgynek e hó elsején és másodikán Bucurestiben Mereuta államvasuti vezérigazgatóval a nyelvvizsga sikertelensége címén elbocsátásra ítélt magyar vasutasok ügyében folytatott tárgyalásairól.

Mereuta vezérigazgató akkor ígéreteket tett a kérdés megnyugtató megoldására. Az újsághírekre megmozdult a kijárók hada. Ügynökök járják keresztül-kasul az országot és gyűjtik a szerencsétlen, uccára dobott, a kétségbeesés szélén lévő magyar vasutasok meghatalmazását. Felháborító azoknak a meghatalmazásoknak a szövege. Magyar fordításban közlünk egyet belőle, amellyel a Székelyföldet elárastották:

MEGHATALMAZÁS

Alulírott (név, foglalkozás, lakóhely) ezenel jelen írással megbízom és felhatalmazom ügyvédeként Oradean, hogy eljárva nevémben, értem és megbízásomból, akár együttesen, akár külön-külön, felvehessék a Casa Autonoma pentru Ajutorarea si Ocrotirea Personalului CFR-től, vagy más nyilvános pénztártól (pénzügyigazgatóság, stb.) azokat az összegeket, amelyek részemre mint nyugdíj, fizetés, járandóság utalványoztatnak és beleegyezem abba is, hogy jogérvényesen elismerhessék nevémben a pénz felvételét. Az összes pénzfelvételi jogok biztosítottak jelen ügyiratban foglalt minden egyes megbízottam javára is, akár egyedül dolgozik és függetlenül, helyettesítési joggal. Kelt, stb.

Utána a következő magyarnyelvű nyilatkozat vár aláírásra:

Alulírott (név, lakás, foglalkozás) ezenel kötelezőleg kijelentem, hogy nyugdíj iránti kéresem kedvező elintézése érdekében fizetni fogok (ügyvéd neve) ügyvéd urnak a javamra utalványozott hátralékos nyugdíj és fizetés összegéből

Kiéléződött az ellentét Oroszország és Japán között

A japánok kiméltellenül tartóztatják le az orosz vasuti tisztviselőket

Moszkva. Kabarovszkából jelentik, hogy a japán katonaság sorra letartóztatta az orosz tulajdonú kelet-kínai vasútvonal mentén szolgálatot teljesítő szovjet-tisztviselőket. Nemcsak hivatalnokokat, hanem állomásfőnököket is letartóztat és elszállít a japán katonaság, amely, a jelek után ítélve, az ostromállapotot akarja kimondani, hogy ilyen uton rátegye kezét a kelet-kínai vasútra. A szovjet ezt az önkényes eljárást nem fogja tűrni és a szovjet külügyi népbiztossága utasította tokiói megbízottját, hogy haladéktalanul tiltakozzék

a japán külügyminiszteriumban az események miatt.

Tokióból jelentik: A napokban kezdi meg tárgyalásait az a statáriális bíróság, amely hat orosz vasuti tiszt felett fog ítéletet mondani. A tisztet kémkedéssel vádolják és terhükre vetik, hogy egyik mandzsuri vasútvonalon egy hidat felrobbantottak.

Karbinból érkezett jelentések szerint a szovjet vasutasok letartóztatása egyre folytatódik. Szovjetkörökben most már meg vannak győződve, hogy jól átgondolt akciónak lettek áldozatai az orosz vasuti tisztviselők és már nincsen szó helyi támadásokról.

Róz Jenő nyilatkozatát és megállapítják, hogy Roosevelt elnök legutóbb életbe léptetett rendeletei a dollár aláértékelését akarják megakadályozni. A köztársasági elnök utasítására a tartalékbankok és a Federal Reserve Bank igazgatói összegyűltek és nagyfontosságú elhatározásra jutottak. A pénzügyi intézkedéseiket teljes mértékben támogatják Roosevelt pénzügyi intézkedéseit és minden tekintetben rendelkezésre állnak az elnöknek.

Roosevelt elnök hozzájárulásával az amerikai nemzeti jegybank

egy millió dollár értékben aranyat szállít Franciaországba.

Ugyancsak több magánbank indít legközelebb utnak nagyértékű aranszállítmányt. Roosevelt ezzel a kivételi engedéllyel a dollár árfolyamát akarja megjavítani, illetve stabilizálni. Az amerikai kormány szeptemberben nagy kölcsönt akar felvenni és ezért szükséges, hogy a dollár árfolyamát megjavítsa.

Morgenthau, kincstári államtitkár kijelentette, hogy a kormánynak nincsen szándékában az ezüst értékét magasra emelni, annál kevésbé, mert ezüstoffedezet ellenében csak kis számú bankjegymennyiséget akar forgalomba hozni.

80%, azaz nyolcvan százalékot és felhatalmazom nevezett ügyvéd urat, hogy helyettem és nevémben felvett összegből saját részére levonjon 80% tiszteletdíjat.

Kelt, stb.

A visszaélés nyilvánvaló. Mert vagy sikerül a vasutasok jogait biztosítani és akkor minden kijárás nélkül mindenkire vonatkozik fog a CFR intézkedése, vagy, azzal is számolni kell, hogy a kérdést kedvezőtlen döntés fogja kísérni és akkor főlöszleges volt az egyénekenkénti megbízás, amely ki tudja még milyen kötelezettségekkel jár az írott szövegben. A Magyar Párt, mint a multban, ugy a jövőben is, teljesen önzetlenül öröklik vasutas testvérei jogai fölött, nem szükséges tehát, hogy a kijárók hadával szemben vállalt kötelezettségeket vegyék az élet terhei alatt amugy is görnyedező vasutasok a nyakukba.

A német extrónörökös nem hisz a német-francia háboruban

Párisból jelentik: A Petit Journal intervjut közöl Frigyes Vilmos volt trónörökösötől, aki a háboru óta először nyilatkozott francia újságíróknak. Az extrónörökös kijelentette, hogy a német-francia háboruban egyáltalán nem hisz. A nyugati kultúrának annál nagyobb veszedelmét látja a szláv és keletázsiai feszítő erőben. Reméli, hogy Németország követeléseit el fogják ismerni, nem azért, mert a birodalom eléggé erősnek látszik arra, hogy megfélemlítéssel éljen, hanem mert végre is tisztába fognak jönni azzal, hogy Németország szükséges tényezője a nyugati blokknak. Kijelentette még a volt trónörökös, hogy nagyon szeretne egyszer már ellátogatni Franciaországba.

Premier!
CENTRAL: 7¼ és 9¼ órákor

Pezsgőháboru.

Zenés, énekes vigjáték, főszerpekben
Lien Deyers Heinz Rühmann
Julius Falkenstein.

SELECT: 7¼ és 9¼ órákor!

Gaál Franciska és Paul Hörbiger
nagyszerű énekes vigjátéka

Csókol Veronika!

HIREK

Pest - Moszkva - Szibéria

Siklóssy Pál, a budapesti Nemzeti Színház rendezője, most jött haza Szovjetországból, ahol egy idegenforgalmi körutazás során több várost megtekintett. Élményeiből többek közt a következőket mesélte el az egyik budapesti lap munkatársának:

— Sok magyarral beszéltem, legmulatságosabb esetem a kievi étkezőkocsiban volt. Fehérkabátos ember üdvözölt:

— Hatlom, elvtárs, az utazó társaságban az egyetlen magyar. Én is magyar vagyok, most az étkezőkocsi vezetője, azelőtt haldrait voltam.

Megérttem, hogy kicserélték és már csak szórakozásból is agyondicsérem az otthoni viszonyokat. Nem hiszi. Megmagyarázza a szovjetállamok remek rendszerét. Nem hiszem. Így szórakoztunk egy darabig, míg a vita tetőfokán le nem kenyerez:

— Kedves elvtárs, engedje meg, hogy holnap reggel egy kis különleges reggelivel lepjem meg.

Megengedtem, de bevallom, reggel mégis arra gondoltam, hogy inkább ugyanazt enném, mint a többiek, de már késő volt. Teát kaptam, tojást, kaviárt. Megettem és minthogy nem voltunk túlságosan elkényeztetve, mindenről megjeledeztem és gyönyörrel vágtam be mindent. Ép meg akarom köszönni, mikor újabb ételt rak elém. Nem akartam hinni a szememnek, borjupörkölt galuskával. Most aztán már a kaviárra sem gondoltam és reggel 9-kor tea, kaviár és tojás után még a pörkölt tányérját is kinyaltam. Csak ezután érdekldtem, ki készítette ezt a remek magyar pörköltet.

— A szakácsné. Ő is magyar.

Lelkesezőmben kimegyek a konyhába, csaknem megölelem a kis dölgőt asszonyt.

— Hát maga itt dolgozik? Meg van elégedve? Jó dolga van? Hogy került ide?

Csak az utolsó kérdésre válaszolt:

— A férjemet Pesten, haldlra itélték, én pedig kijöttem utána.

— És hol van most a férje?

— Dolgozik.

— Hol?

— Szibériában.

— Hogy-hogy?

— Tíz évig ott dolgozik. Moszkvában elitették, mint ellenforradalmárt...

— **IDŐPROGNÓZIS.** A szél egyenlül, több helyen, kivált keleten és a délutáni órákban záporosok, esetleg zivatarok. A nappali hőmérséklet emelkedik.

— **Elutazott a szíriai királyi nár.** Budapestről jelentik: Kilenc napos vendégeskedés után ma este elutazott Budapestről a szíriai királyi pár és kísérete. Először Prágába utaztak, ahonnan néhány napos tartózkodás után Svájcba látogatnak.

— **Meghalt Briand élettársa.** Párisból jelentik: Néhány nap előtt 61 éves korában egy kis normandiai faluban meghalt Jan Nouveau asszony. Senki sem vett tudomást erről a halálesetről, magáról Jan Nouveau asszonyról sem, aki ugyan nem lépett házasságra az anyakönyvvezető előtt Briand dal, Franciaország nagy külügyminiszterével, de hozzá fűzte fiatalágát és egész életén át végigkísérte őt a külügyminiszter szeretetének és rokonszenvének kapcsolata. Briand halála óta Nouveau asszonynak súlyos harcai voltak az elhunyt külügyminiszter örököseivel, mert azok nem akarták neki megfizetni a Briand által részére biztosított évráradékot.

— **Titkos fegyverraktár Gasteinban.** Salzburgból jelentik: Gastein fürdőhelyen egy titkos fegyverraktárt fedeztek fel, amelyben nagyon sok fegyvert és löszert találtak. A csendőrség tizen-nyolc fiatalembert tartóztattak le, akikről megállapították, hogy a nemzeti-szocialista gárda tagjai voltak.

— **Nincs élelmiszerhiány Amerikában.** Washingtonból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök kijelentette, hogy az Egyesült-Államok területén nincsen élelmiszerhiány. Épp ellenkezőleg áll a dolog. A különböző amerikai államokban élelmiszerbőség van. Szükség van azonban arra — mondotta az elnök — hogy az élelmiszercserét államilag ellenőrizzék. Kétségtelen tény azonban — mondotta Roosevelt — hogy az a szárazság, amely jelenleg nagy károkat okoz, két évvel közelebb hozta a terményértékesítésre nézve megállapított kormányprogram végrehajtását.

— **Szombatra lesz ítélet a Ravag elleni osztróm ügyében.** Bécsből jelentik: A Ravag elleni támadás felkelőinek ügyében a bíróság a szerdai ünnep ellenére is folytatta a főtárgyalást. A bíróság a vádlottak kihallgatásával már végzett és a tanúkihallgatások után ítélet csak szombatra várható.

— **Botránvos jelenetek a szovjet repülőök prágai fogadtatásán.** Prágából jelentik: Az Unschlicht szovjet légügyi vezérkari főnök vezetése mellett hazatérő orosz légi flotta, tegnap Prágába érkezett. A repülőtéren többszáz főnyi tömeg gyűlt egybe. A szovjet prágai követsége részéről Alexandrovsky ügyvivő jelent meg. Ezenkívül megjelent a csehszlovák külügyminiszter és hadügyminiszter egy-egy képviselője, akik a kormány nevében hivatalosan üdvözölni akarták a szovjet repülőket. Amikor azonban a három szovjet gép leszállt és a katonapiloták a várakozó előkelőségek felé igyekeztek Mikulics, a parlament kommunista képviselője éltetni kezdte a szovjetet, majd többszáz főnyi kommunista csoport élén átszakította a rendőrkordont és a szovjet repülőök felé igyekezett. A rendőrség minden igyekezete hiábavaló volt. A tömeg az internacionálét énekelte, a szovjetet éitette és a repülőket vállukra emelve ünnepelelték. A csendőrség és rendőrség nagynehezen szét tudta kergetni a kommunista tömeget. A botránvos események következtében a hivatalos üdvözlés elmaradt. A szovjet-repülőök prágai tartózkodásukat megrövidítették és hamarosan továbbrepülnek.

— **Jugoszláviába szökött osztrák forradalmárok.** Belgrádból jelentik: A Pravda jelenti: A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentés szerint, a jugoszláv határon át 1389 osztrák felkelő szökött Jugoszláviába. Valamennyien magukkal hozták fegyvereiket is.

— **Kettős rablógyilkosság.** Bucurestiből jelentik: Popescu Vasile jómódu braliscoi gazdálkodó vonattal Bucurestibe utazott és otthon csak felesége maradt 12 esztendő kisleányával. Az éjszaka folyamán betörők hatoltak be a házba, akik a felriadt asszonyt szivenszurták és a kisleányt, aki anya védelmére szaladt, szintén megölték. A kettős gyilkosság után elmenekültek. A csendőrség nyomozást vezetett be az ügybe.

— **Irredenta vád a nadlaci önkéntes tüzoltók ellen.** Az aradi csendőrszárnyparancsnokságin feljelentették a nadlaci önkéntes tüzoltóegyletet. A feljelentés azzal vádolja meg az önkéntes tüzoltókat, hogy irredenta propagandát fejtenek ki. A vádaskodó azzal igyekszik alátámasztani a nadlaciak ellen emelt vádját, hogy közli a csendőrséggel, hogy az önkéntes tüzoltók legutóbbi ünnepélyén a papírgirlandokat magyar nemzeti színekből állították össze. Az ügyben a csendőrszárnyparancsnokság nyomban vizsgálatot indított és kihallgatta Rohács Mihály nadlaci szlovák tanítót, aki visszautasította a névtelen vádaskodást. Kijelentette, hogy a nadlaci önkéntes tüzoltóegylet sohasem fejtett ki semmiféle irredenta propagandát. Annál kevésbé, mert tagjainak nagyrésze szlovák. A kihallgatás után a csendőrség aradi irányítói a vádat minden valószínűség szerint elejtik, miután kétségek nélkül bebizonyosodott, hogy a vádat csak rosszindulat szülte.

Véres kalandba keveredett egy előkelő bucuresti-i fiatalember

Bucurestiből jelentik: Feltűnést keltő esemény tartja izgalomban Bucuresti társasági köreit. Egy előkelő fiatalember ugyanis gáláns kaland során olyan eseményekbe keveredett, amelyek könnyen a börtönbe sodorhatják. Az ügy részletei egyébként a következők:

Taplan bucuresti-i irodaszolga tegnap éjjeli szolgálatából hazatérve in flagrante kapta feleségét egy önkéntessel. Az irodaszolga felháborodásában meg akarta verni az önkéntest, ez azonban a verekedés alkalmával fegyverét használta védekezésül és azzal súlyosan megsebesítette Taplant. Az eseményről azonnal értesítették a mentőket és a katonai hatóságokat. A nyomozás során kiderült, hogy az önkéntes Bibi *Hariton*-nal, a bucuresti-i társaságok ismert tagjával azonos. Bibi Hariton a *semmitörzők* ügyészének a fia. A kórházban kihallgatták Taplant és ez elmondotta, hogy feleségét és az önkéntest félre nem érthető helyzetben találta. Az irodaszolga állapota reménytelen.

A szovjet romániai követe szeptember elsején foglalja el állását

Bucurestiből jelentik: Mint megirtuk, *Osztróvszky Mihály*, a szovjet romániai követe szeptember elsején foglalja el állását. Az orosz konzulátus ügyeit pedig *Cserbucsev* vezeti majd. Az orosz követ a bucuresti cári követség épületében rendezkedik be és így *Poklevszky Coziel*, a cári Oroszország utolsó követe elhagyja a palotát, de továbbra is a román fővárosban marad. Eddig a cári követség megélhetését az biztosította, hogy a követség birtokában több bucuresti-i jóljövendelmző bérház volt. Ezután a bérházak is a szovjet tulajdonába mennek át és így a cári követség tisztviselőinek megélhetése bizonytalanná vált. Maga *Poklevszky* a Nansen-iroda vezetését veszi át és az emigránsok utlevél-ügyeit intézi. A cári követség irattárát és könyvtárát már elszállították a palotából a Nansen-irodába.

— **Bezárták a bécsi diákokotthonokat.** Bécsből jelentik: A rendőrség bezárta az összes német diákokotthonokat, mert megállapította, hogy azok tagjai nemzetiszocialista propagandát fejtenek ki.

— **Egy SA rohamosztágos súlyosan inzultált Berlinben egy csikágói tanárt.** Berlinből jelentik: Kinos incidens játszódott le Berlin legforgalmasabb uccáján ma délben. Lascoo amerikai egyetemi tanárt egy nemzetiszocialista súlyosan inzultálta. Ma délben teljes díszben egy SA-csoport vonult fel Berlin uccáin. Amikor a legforgalmasabb utvonalon haladtak, kilépett a sorból egy eddig még ismeretlen nemzetiszocialista rohamosztágos és a járda szélén álló Lascoo csikágói egyetemi tanárhoz lépett, akit kétszer arculütött. A nemzetiszocialista társai előtt azzal indokolta meg tettét, hogy a tanár nem tisztelgett a horogkeresztes zászló előtt. Az amerikai követség magyarázatot kért az SA rohamosztágos inzultusáért, a hatóságok, ígéretük szerint, a legrövidebb idő alatt elégtételt szolgáltatnak az egyetemi tanárnak.

— **Ismét megnyitotta kapuit a budapesti Vadászkiirt-szálló és étterem.** Hosszu pihenés után ismét megnyiták a régi patinájú, előkelő budapesti szálló és étterem, a Vadászkiirt kapui. Az előkelő hely, amely egykor az arisztokrácia találkozóhelye volt, a jövőben is minden bizonnyal kedvelt szállója és étterme lesz úgy a budapestieknek, mint az idegeneknek.

— **Szüreti mulatság.** Az USA sportklub e hó 18-án, szombat este 9 órai kezdettel, a Sipos-főle vendéglő (Str. Consistoriului 50.) összes helyiségében táncal egybekötött szüreti mulatságot rendez.

— **A SGA szombati kertünnepélye** a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. A fáradhatatlan rendezőség biztosítja az estély sikerét a gyönyörűen feldisznított kertben elsősorban a kitűnő kabaré előadással, melynek keretében az ATE kiváló tornász mintacsapata is szerepel, elsőrendű jazz zenekar játszik a tánchoz, olcsó büffé, cukrászda és fagyalt áll a közönség rendelkezésére. Vendégeket szívesen látnak, meghívó nem kötelező. Belépődíj személyenként 22— lej, fagyalttal együtt. Az estély szombaton este 9 órakor kezdődik az ATE Piata Avram Iancu 21. szám alatti hivatalos helyiségének kertjében, kedvezőtlen idő esetén az emeleti nagyteremben s a klubhelyiségében fog lezajlani az estély.

— **Áldott állapotban levő nők,** ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „*Ferenc József*” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és higürülést, ugyszintén rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.

SZONDI: Str. Consistoriului.

WEISZ: Piata Avram Iancu

Építkezés miatt kisebb helyiségbe kényszerültem.

MENCZER, női confectio Arad, Fischer Eliz-palota.

Helyszűke miatt az összes raktáron levő árukat minden elfogadható árban árusítom. — Használja ki az alkalmat!

— Súlyos szerencsétlenség történt ma délelőtt Aradon a Str. Horia és a főtér sarkán, ahol egy társzeker elütötte Maria Stoja 59 éves cuedi asszonyt, akit súlyos sérüléssel szállítottak a kórházba. Ma délelőtt fél 10 órakor egy kétlovas társzeker, amit Cotro Florica hajtott, a főtérről a Str. Horia uccába akart behajtani. Cotro Florica a sarokhoz érve, nem tartotta be a közlekedési előírást és ahelyett, hogy lassított volna, még a lovak közé csapott. Éppen akkor akart áthaladni az uttesten Maria Stoja 59 éves cuedi asszony, aki későn vette észre a vágató lovakat és képtelen volt visszalépní. Az asszony a kocsi alá került. A lovak patái az arcát sértették meg súlyosabban és azonkívül a kocsi kerekei is áthaladtak rajta. A percek alatt helyszínre érkező mentőautó a kórházba szállította a súlyosan sérült asszonyt. A rendőrség az ügyben vizsgálatot indított.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy a katonai szolgálati könyvek (livretek) látmozása a jövőben, újabb rendelkezésekig a következőképpen történik: 1. Jelentkezni lehet az aradi várban az év folyamán bármikor, (természetesen munkanapokon), amikor az érdekeltek Aradra látogatnak. A jelentkezés 8—12 és 16—19 órák között történik. 2. November elsejétől december 31-ig a községházban azok számára, akiknek évközben nem volt alkalmuk Aradra jönni. A fent említett időszakban a hadkiegészítő parancsnokság kiküldöttjei megjelennek a községekben. 3. Felhívja a hadkiegészítő parancsnokság az érdekeltek figyelmét, hogy azon vidékiek, akik november 1-ig nem jelentkeztek, a falkvakban kiküldendő bizottság előtt jelenjenek meg, mert november 1-től december 31-ig a regisztereket a bizottságok viszik magukkal. Azok ellen, akik december 31-ig sem jelentkeztek, megindítják az eljárást és a katonai törvénykezés 224. paragrafusának értelmében megbüntetik őket. 4. Szolgálati könyvük látmozása végett jelentkeznők: az 1909—1885. években születetteknek, valamint azon altiszteknek, aki 55 évüket még nem töltötték be. 5. Nem kell jelentkezniök: azoknak, akiket mentesítettek (reformáltak) a szolgálati kötelezettség alól és akik 1909—1885. években születtek; az 1932-es évfolyamhoz (kontingenshez) tartozóknak, valamint azon 1931-es évfolyambelieknek, akik a csendőrségnél, tengerészetnél és gránicsárokknál teljesítették szolgálatot. Az Aradon lakók részére a jelentkezés módzatait közölték a rendőrkveszturával, amely azt idejében a közönség tudomására hozza.

— Az Aradi Nyugdíjasok Közösönös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Tájékoztulunk közöljük a pénzügyvizsgálatnál, valamint a vidéki adóhivatalnál fizetett összes nyugdíjassokkal, hogy a folyó évi augusztus havi, valamint a további havonkénti nyugdíjak előirt időben, azaz minden hó 20-án leendő pontos kifizetése érdekében a minisztertanácsához és pénzügyminiszterhez kimerítő felterjesztést tettünk és sürgős intézkedést kértünk. Ezzel kapcsolatban kértük a nyugdíjaknak az eddigi 1 és 2 lejesek helyett megfelelőbb pénzben való kifizetését és a felesleges aprópénzeknek Bucurestibe való elszállítását, ahol állandóan hiány van aprópénzben és célszerűen felhasználható lenne. Ez alkalommal felhívjuk mindazon nyugdíjasokat, akik a folyó évi július havi nyugdíjukat hiányosan kapták, nyugdíjkönyvükkel együtt sürgősen jelentkezzenek egyesületünk hivatalos helyiségében (Piata Avram Iancu No. 18.), hogy a sérelmek orvoslását kérhessük. Végül felhívjuk Gligorescu Sava, Sirian Stefan, Crisan Luca, Ardelean György, Budisán János és Szentpéteri Lajos CFR nyugdíjasokat, hogy Arad állomás iktató hivatalában sürgősen jelentkezzenek. Elnökség.

— Három öngyilkosság Arad megyében. Az aradi csendőrszárnyparancsnokságra ma a megye különböző részeiből több öngyilkosságot jelentettek. Murant János Mocrea községbeli gazdálkodó házában padlásán az éjszaka folyamán felakasztotta magát. Öngyilkosságát a családtagok vették észre. Az ötvenhat éves gazdálkodó tettének oka ismeretlen. Buchan községben egy Teodor Martin nevű 42 éves földmives kertjében akasztotta fel magát. Teodor Martin nyolc éve súlyos és gyógyíthatatlan betegségben szenved. Néhány bucsusort hagyott hátra, amelyben családjától bocsánatot kért tettért, amit azzal indokolt meg, hogy betegsége lehetetlenné teszi számára az életet. Emandi Constantin földmives Pecican lakott. A gazdálkodó tegnap reggel eltűnt hazulról és a család tagjai községszerte mindenütt keresték, végül is véletlenül akadtak rá holttestére, házában padlásán. A szerencsétlen ember felakasztotta magát. Hogy miért követett el öngyilkosságot Emandi Constantin, azt családjának tagjai sem tudják megmagyarázni.

— Esküvő. Saba u. Cornel, a Gloria-CFR ki-tűnő kapusa szombaton este fél 8 órakor tartja esküvőjét Bogdan Elena urleánnyal a gör. katedrálisban. A szimpatikus futballistát számosan keresték fel jókívánságaikkal.

Megtréfálták a görög képviselőház elnökét

Athénből jelentik: Csunya tréfát üzött Vozichissel, a görög képviselőház elnökével egy eddig még ismeretlen egyén. Telefonon felhívta az egyik éjjel a vidéken nyaraló képviselőházi elnököt és izgalomtól elfuló hangon közölte vele, hogy ég a parlament, sőt menthetetlenek is látszik. Vozichis rögtön felhívta telefonon a parlamentet és mivel, későn éjszaka lévén, senkisémet jelentkezett, Vozichis azt hitte, hogy a szörnyű hír igaz. Azonnal autóba vágta magát és százhusz kilométeres sebességgel robogott a fővárosba és meg sem állt egész a parlamentig, itt látta azután, hogy valaki izléstelen tréfát üzött vele.

— Halálozás. Weissberger Pál volt radnai kereskedő ma váratlanul elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 5 órakor a zsidótemető halottasházából lesz.

— Az aradi rendőrség erkölcsrendészeti osztálya közli, hogy találtak egy Balázs Mária névre szóló munkakönyvet. A könyv tulajdonosa a legutóbb a textilgyárban dolgozott. Ugyiszintén találtak egy Cetetan Vasil névre szóló munkakönyvet egy pénztárcában, amelyben ezen kívül több irat volt. Tulajdonosa átveheti a talált holmit a rendőrség erkölcsrendészeti osztályán, Strada Marasesti uccai épület első emeletén.

— Értesítés. Az aradi Házilipari Iskola igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy 1934. augusztus 15-től kezdve megkezdődnek az összes osztályokba való beiratkozások. Az I. osztályba felvétetnek tandíjmentes, fél-tandíjmentes és fizető növendékek, ugy bennlakók, mint kintlakók. Beiratási díj 300 lej. Beiratkozások, valamint információk és felvilágosítások mindennap az iskola irodájában reggel 8—12-ig és délután 3—6-ig nyerhetők. Az igazgatóság.

— Nagyszerűen sikerült hangversenyt adott az aradi Sumina vak-leányok énekkara Lipován. Az első hangversenyt 14-én a lipovai görög keleti templomban tartották meg, nagyszámú közönség előtt, míg szerdán este a Central-szálló zsúfolt nagytermében énekeltek nagy sikerrel. A huszonkét számból álló műsort végig tapssal kísérte a közönség.

— Csütörtökön befejeződött az állami nyugdíjak kifizetése. Az aradi állami nyugdíjintézet e hó 16-án, csütörtökön fejezte be a nyugdíjak folyósítását és ez alkalommal mindenki megkapta esedékes illetményeit.

Végrehajtó az Eszterházy-kastélyban

A budapesti lapok cikkeiben számolnak be arról a csukott ajtók mögött lefolyt hitelezői tárgyalásról, melyen negyven ügyvéd vett részt. Gróf Eszterházy Tamás adósságai meghaladják a kétmillió négyszázezer pengőt. Eszterházy gróf keresettel fordult a magyar kormányhoz és ott azt kérte, hogy a hitbizományi birtokból négyezer holdat szabadítsanak fel a hitelezők kielégítésére. Illetékes fórumok hosszú ideig nem döntöttek ez ügyben, most azonban úgy határoztak, hogy kivételesen hozzájárulnak a hitbizományi zár alól szabaddá tett négyezer holdnak értékesítéséhez. A hitelezők jogtanácsosai megállapították, hogy ehhez a tranzakcióhoz telekkönyvi intézkedések szükségesek, amelyekhez a kívánt lépéseket Eszterházy Tamás gróf még nem tette meg.

Erre a hitelezők egy csoportja törvényszéki végrehajtó kíséretében megjelent a pápai kastélyban és egy régebbi ítélet alapján a szó szoros értelmében átkutatták a kastélyt. Értéktárgyakat kerestek, hogy ezzel részbeni fedezetet keressenek követeléseik számára. Eszterházy Tamás gróf egyik elzárt kazettájában szerződéseket, értékes okmányokat, továbbá nagyértékű ékszereket találtak. Többek között nagyobb briliánsokkal kirakott diadém került elő, melyet kilencvenezer pengőre értékelték a hitelezők. Miután azonban ennek a nagyértékű ékszernek a valódi értékét megállapítani nem tudták, újból, most már szakértőkkel becsültetik fel. A váratlan látogatás a pápai kastélyban, Budapesten az érdekelt körökben általános feltűnést keltett.

A közönség állandó zaklatása miatt

Ursu János dr. elhelyezte a Neptun-strand gondnokát

Számos panaszt orvosolt csütörtökön délelőtt Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök azzal az intézkedésével, amellyel Gombosiu Ilie városi neptunstrand-gondnokot felmentette eddigi munkakörétől és ugyanakkor a város népesedési ügyosztályához osztotta be szolgálatára.

Gombosiu még ez év tavaszán delegálták a Neptun-strand gondnoki tisztségére, melynek az idősebb tisztviselő feltűnő ambícióval fogott is neki. A volt strand-gondnok fellegőse szerint tevékenységével akkor szolgálta a város érdekeit, ha a fürödni és pihenni, vagy legálább is zavartalanul szórakozni vágyó közönséget minduntalan megzavarja és hivatalos hatalmára hivatkozva lépten-nyomon molesztálja. Gombosiu tevékenysége iránt a jogos kritika már az első hetekben hangos formák között jelentkezett a városvezetőség ülésén is, ahol az egyik interimár-bizottsági tag tette szóvá mindazokat az igazoltatásokat, amiket a volt strand-gondnok rendezett a fürdőzőközönség körében, házaspárokat iszótt kinos, vagy legálább is kellemetlen helyzetekbe.

Viselt dolgainak sorozatai — melyek egyöntetűen azt bizonyították, hogy Gombosiu személyében a város tévedett, amidőn a strandgondnokság tisztjét vele töltötte be — az elmúlt ünnepnap délutánján értek hangos botrányval véget, amidőn Gombosiu, szokott módján a gondnoki jogaira hivatkozva, egy aradi urleány kabinjába nyitott be, éppen akkor, amidőn a fiatal leány öltözködött. Gombosiu, aki egyébként is szenvedélyesen „ellenőrízte” a kabinokat, a méltatlankodó fiatal urleány felszólítására sem távozott, mire az segítségért kiáltott. Végül is a fürdőző nagyközönség erélyes fellépése távolította el a hatáskörével visszaélt hivatalnokot a botrány színhelyéről.

A történetekről azonnal tudomást szerzett Ursu János dr. városi interimár-bizottsági elnök is, aki maga is megelégelve Gombosiu viselt dolgait, azonnal erélyes vizsgálatot vezetett be, melynek eredményeként a magáról megelégedező hivatalnokot eltávolították eddigi beosztásából. Értesülésünk szerint munkakörét Capatescu N. városi tisztviselő fogja ellátni, aki bizonyára okult elődje viselkedésének tanulságain és tevékenységében azt az elvet fogja szem előtt tartani, hogy a városi strand teljes személyzetével és hivatalnokkarával a közönség kényelmét és tetszését kell hogy szolgálja s nem lehet ezzel éppen ellentétben kiszolgáltatót játékszere egy kirendelt hivatalnok szeszélyeinek.

— Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja azokat a Romániában tartózkodó idegen állampolgárokat, akik a revíziós-bizottsághoz kérvényt adtak be további ittartózkodásuk érdekében, hogy a revíziós bizottság határozatát, illetve írásbeli döntését ügyükben, minél előbb vegyék át az aradi sziguranca-hivatalban Zamfir komisziórnál. Mindenkinek saját érdeke, hogy minél előbb átvegye aktáit, annál is inkább, mert ha ténylegesen ittartózkodását nem hosszabbították meg, úgy fellebbezéssel élnie a határozathozatal idejétől számított két hónapig van joga. Az aktákat délelőtt és délután is át lehet venni.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József” keserűviz mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést szerez.

URANIA

MA, pénteken 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor
A szezon nagy slágeroperettje:

VICTOR vagy VICTORIA!

Renate Müller, Hermann Thimig
Minden előadás keretében föllesz az irni, számolni és olvasni tudó élő csodakutya

RIN-RIN-TIN II.

Nyilatkozik a tenger rejtélyes mélységébe leszállt tudós

Feltárul a tengerfenék titokzatos és csodálatos élete

Filmfelvételek az ismeretlen csodák birodalmából — Nyolcszáz méter mélységben a víz színe alatt a csodák világa honol

Hamiltonból jelentik: William Beebe és Otis Barton, a világhírű amerikai tengerfenék-kutatók — mint röviden jelentette az *Aradi Közlöny* — vakmerő kísérletet hajtottak végre. A Bermuda-szigeteken nyolc mérföldnyire északra St.-Georgtól egy külön erre a célra épített hatalmas

fémgolyóban leszálltak a tenger mélyébe és 830 méter mélységet értek el.

Ezzel új világrekordot állítottak fel. Hasonló mélységet élő ember nem tudott még elérni. A két tudós három óra hosszat maradt a víz alatt és közben különleges fényoszorók segítségével filmfelvételeket is készítettek. Közben állandóan telefonérinkezésben voltak az őket kísérő hajóval és jelentéseket adtak le tapasztalataikról. A napfény 57 méter mélyséig hatol be a vízbe. A mélyebben fekvő régiókban az állat- és növényvilágnak csodálatos szépségű új példányait ismerkedett meg a két vakmerő tudós.

Beebe és Barton acélgolyója, amelynek a Bathyspere nevet adták, két méter átmérőjű, két tonna súlyú és

hasonlóan van felszerelve, mint a sztratoszférarepülések alkalmával használt ballonok.

Beebe kísérleteit a legközelebbi napokban újból meg akarja ismételni és legközelebb ezer méter mélységre szeretne a víz színe alá jutni. A tudósok buvárkészülékének belső átmérője mindössze 120 centiméter és így a két tudósnak valóban kényelmetlen helyzetben kellett három órát eltöltenie a víz alatt.

Beebe dr. a tengerfenék csodáiról az *United Press* tudósítójának a következő nyilatkozatot tette:

— Az emberi nyelv szegény ahhoz, hogy a tengerfenék pompáit és csodáit leírhasssa. Reggel 9 órakor szálltunk be buvárgondolánkba. A 400 font súlyú páncélajtót bezárták mögöttünk és a kísérő hajó drótkötelen lassan eresztettek le bennünket a vízbe. Eleinte a ragyogó nap kristálytisztán világította meg a vizet, később azonban a víz szürke színt öltött, majd leírhatatlan kék színbe ment át. 2500 láb mélységben a víz már egészen fekete volt.

Ebben a mélységben mintegy 500.000 tonna súlyú nyomás nehezedett gondolánkra.

A gondolában a hőmérséklet 6 fok Celsius körül volt. Nem tudtuk, hogy gondolánk elbire még nagyobb nyomást, ezenfelül oxigénkészletünk is fogyóban volt, úgy hogy kénytelenek voltunk jelt adni a kísérőhajónak, hogy hozzon újból napvilágra bennünket.

— Csodálkozó szemünk előtt elvonult a tengerfenék életének csodálatos világa. Erős fényoszorók segítségével a gondolába épített vastag üveglakom keresztül fényt bocsátottunk abba a mélységbe, ahová fény előttiünk még nem hatolt be. Fantasztikus, szinte elképzelhetetlen halak uszkáltak a gondola körül. *Olyan halakat is láttunk, amelyekről a tudományos világ eddig még csak nem is álmodott.* Legjobban azon csodálkoztunk, hogy

ebben a mélységben sokszor két méter hosszúságot elért halak is uszkálnak.

Mikor a fényoszorókat eloltottuk, újabb csodáknak lettünk a tanúi. A tenger feketeségéből állandóan újabb és újabb foszforeszkáló fénnyel bukkant fel. A tengerfenék titokzatos lakói árasztották magukból ezt az eddig ismeretlen fényt, hogy így csalják magukhoz zsákmányukat. Némelykor olyan vakító fény sugarat lövelt fel, hogy csaknem megvakultunk, ami-

kor egy-egy ilyen foszforeszkáló állat a gondola ablakának közelségében uszott. Egyik másik hatalmas hal nekirohant a gondolának és mi láttuk, hogy a heves összeütközés következtében darabokra forgácsolódott. A legszebb és legsodálatosabb egy nagy hal volt, amelyet 800 méter mélységben pillantottunk meg. Teste husszinű volt és

Egy éjszakára elfoglalták és kirabolták a banditák Stefanesti várost

A rablók behatoltak a csendőrlaktanyába és lefegyverezték az őrséget

Botosaniból jelentik: Vadnyugati regénybe illő rablótámadást intézett Coroi bandita bandája Stefanesti városka ellen, amelynek őrségét lefegyverezte és a városlát — egy éjszakára — a szoros értelmében elfoglalta. A rablótámadás előzményei és a részletei a következők:

Előző este Coroi bandája kifosztotta Dornesti tanyát és innen 8 lovat rabolt el. Tegnap este a banda tagjai lóháton vágatva érkeztek meg Stefanesti városlátba. A lovak éjjel körül állottak meg a csendőrség laktanyája előtt.

A banditák legrájták lovaikról a meglepett őrséget lefegyverezték

és közben — hogy riadalmat keltsenek — állandóan lövöldöztek. Tudose közrendőrt, aki ellenállt, súlyosan megsebesítették. Az őrség lefegyverzése után, a banditák hozzáláttak a rabláshoz.

Gyermekek rögtönítelő bírósága

halálos ítéletet hozott és — kivégzett egy fucskát

Megrendítő gyermektragédia színhelye volt a napokban Pród szász község. Tatter György több társával együtt „csendőrtolvajt” játszott egy kertben. Amint ez történni szokott, a gyerekek két részre oszlottak. A „tolvajok” elbújtak a kert bokrai és az udvar melléképületei között, a „pandurok” pedig keresésükre indultak. A tizenegy éves Tatter György, aki a rablók fővezére volt, legutoljára esett a csendőrtök kezébe. A csendőrt imitáló gyerekek mintha csak az életer akarták volna utánózni, a kis Tatter Györgyöt kötelekkel úgy összekötötték, hogy moccani sem tudott. Majd néhány „csendőrt” egy terebélyes fa árnyékába hurcolta a béklyóba vezető fővezért, ahol a rögtönítelő bíróságnak kellett ítélnie felette. Tatter Györgyöt kihallgatták az alkalmi bírók, majd rövid tanakodás után kihirdették az ítéletet: Tatter Györgyöt bűnösnek találják mint a banda fővezérét és ezért halálra ítélik.

Ezután Tatter Györgyöt megragadták a csendőrtök, de előbb valahonnan köteleket kerítettek, ráerősítették az almafa egyik ágára, majd a másik végére hurkot kötöttek és az összekötözött Tatter György nyakára illesztették. A szerencsétlen Tatter György a levegőben függve maradt a kötélen. A gyerekek csak akkor döbrentek rá szörnyű tettükre, mikor egy idő múlva nevének szólították a kivégzett fővezért s az nem válaszolt. Ahányan voltak, annyifelé szaladtak. Sivalkodásukra átszaladtak a szomszédok is, akik megdöbbenve látták az akasztott gyerek holttestét az alma-

állandóan fény sugarakat lövelt magából.

Nagyon sajnálom, hogy ezeket a fantasztikus állatokat nem tudtuk magunkkal hozni, hogy idefenn tudományos vizsgálatnak vethessük őket alá. Buvárgondolánk feltalálója most egy különleges szerkezetet akar előállítani, amelynek segítségével a tenger mélyének lakóit majd fogságba tudjuk ejteni és megfelelő nyomás mellett tudjuk majd napvilágra hozni. Ezeknek az állatoknak ugyanis arra az elképzelhetetlen nyomásra van szükségük, ami a tengerfenéken észlelhető.

— Kísérleteimet az európai vizeken is folytatni szándékozom. Meg vagyok győződve ugyanis arról, hogy a tenger mélyének élete az Óvilágban is éppen olyan, mint nálunk és Európában sem fogok más életet találni a tenger színe alatt, mint a Bermuda-szigetekenél.

Legelőször Avram Grisaru gabona- nagykereskedő házáat keresték fel és innen százezer lej készpénzt loptak el, majd pedig Veniamovici postafőnök házába kopogtattak be és innen ötvenezer lej értékű ékszer vándorolt a banditák zsebébe. Puricovici borkereskedő, akinek lakásába szintén betörték, először ellenállt és ekkor

a rablók összeverték és a lakásán lévő összes értéktárgyat magukkal vitték.

A banditák csak hajnalhasadáskor hagyták abba „munkájukat” és lovaikra pattanva, elszárguldottak.

Az eseményről a reggeli órákban tettek jelentést Manoilá őrnagynak, a megyei csendőrség parancsnokának, aki egy csendőrkülönítménnyel azonnal a banditák üldözésére indult. A banda tagjait azonban mindeddig nem sikerült elfogni.

Küldöttségek napja a városházán

Csütörtök délelőtt a küldöttségek napja volt a aradi városházán. Egy küldöttséget a Str. Minerva-ucca lakói küldöttek Ursu János dr. interimárbizottsági elnökhöz, sürgetve azt a régi kérésüket, hogy vezessék végre be a vízvezetékét az uccába. A városvezetőség képviselője kijelentette, hogy ha némiképpen hozzájárulnak a költségek viseléséhez, úgy a vízüzem igazgatóságánál megfelelőképpen fog intérvényelni a Minerva uccai lakók érdekében. Egy másik küldöttséget az aradi sütőiparosok küldöttek Ursu dr.-hoz intézkedéseket sürgetve a város részéről a kontár sütők ellen. Ursu dr. ígéretet tett, hogy a város mezőfői szervei után intézkedik a kontár sütőmezőterek működésének megállítására érdekében.

Ha Budapestre jön,

el ne mulassa megnézni a

SZERENCSEMALACOT

a Terézkerületi Színpadon.

zenés burleszk. — Irta: Jean Letraz,

magyar színpad alkalmazta: **Bus Fekete László,**

rendező: **Vaszary János.**

Játékszák: **Vaszary Piri, Rádav Imre, Komár Julianna, Pártos Erzsébet, Abonyi, Szigeti, Z. Molnár,**

Keleti stb. 3320

Legdrágább hely P. 450. Vasár- és ünnepnap d. u. P. 3.

SGA (ATE) aug. 18-án, szombaton este 9 órakor

műsoros kerti ünnepélyt

rendez **Piata Avran lancy 21. alatu** klubhelyiségben. Kitűnő kabaré! Bütfél Fa-
lalu Táno reggelig! Belépődíj 22 lej. Olcsó árak!

SPORT KÖZLÖNY

Az SGA az Olimpiát, a Gloria-CFR a CAA-t győzte le barátságos meccsen

A szerdai Nagyboldogasszony ünnepnapot négy aradi csapat barátságos mérkőzések lebonyolítására használta fel és két mérkőzést játszottak a Gloria-CFR sporttelepén. Az SGA csapata gyenge játék után legyőzte az Olimpia-PTT együttesét, amelyből néhány játékos hiányzott, de viszont Gábor és Comlosan, a két Bucurestibe távozott krek is szerepelt a csapatban. A Gloria-CFR a CAA ellen meccselte és az első félidőben gyengébb formáció után, a másodikban Dobrá is harcra küldte, akivel azután fölényesen intézték el a kényelmesen játszó atlétaikat, akik az első félidőben jobbak voltak a kék-sárgáknál. A két meccsről a következő beszámolót adjuk:

SGA—Olimpia-PTT 3:1 (1:1). Marita bíró sipjelére az Olimpia-PTT kezdi a játékot és a csapat igen frissen, gyors támadásokkal operál. Az SGA ezzel szemben nagyon kényelmes, de mégis a tornászok érnek el előbb eredményt: a 21. p. sarokrugás után Grosz közelről belövi a labdát (1:0). Négy perc múlva egyenlít az Olimpia-PTT, formás támadás után Hedvig átadásában Mihoc beteszi a labdát és a labda a jobb felső sarokba perdül (1:1). Szép, de szerencsés gól. A második félidőben az 1. p. Csányi taccsdobása után, Fritzhhez kerül a labda, aki oldalról laposan góloz (2:1). A 12. p. Metz egyéni játékkal átverekszí magát az Olimpia-védelmen, átadását Tóth befejeli (3:1). A 21. p. fault miatti 11-est az Olimpia kiaknázatlanul hagy. A győztes csapatban a védelem sok hibát csinált, a halvesor-

ban Csányi és Zanonj voltak elfogadhatók. a csatársorban pedig Metz és Tóth érdemelnek említést. Az Olimpia-PTT-ben a védelem jól dolgozott, a halvesorban csak Gábor, a csatársorban Cordos és Mihoc érdemelnek dicséretet. Marita bíró nagyon gyengén vezette a meccset.

Gloria-CFR—CAA 6:1 (1:1). A játék két részre osztható: az első félidőben a Gloria gyengébb formációjával szemben, a CAA valamivel energikusabb játékkal biztosíthatta

volna győzelmét, szünet után a Gloriában azután Dobra is szerepelt és a visszaeső CAA-val szemben a Gloria fölényesen győzött. A 25. p. Simon lefutás utáni beadását Schröffer értékesíti (0:1), de Draga révén négy perc múlva egyenlít a Gloria (1:1). A második félidőben sürűbben potyognak a gólok: a 3. p. Bajthy, a 12. p. Marianut, a 19. p. ismét Bajthy lönek gólt, a 28. p. Marianut közelről góloz, három perc múlva pedig Mercea állítja be a végeredményt. A győztes csapat védelmében meglepetést keltett Totorean jó játéka, aki felülmúlta partnerét. A halvesorban mindhárom jól dolgozott, a csatársorban csak Dobra és Igna voltak jók. A CAA csapatában a védelemben Vass jó, a halvesorban csak Ködmön volt jó, amíg bírta, a csatársorban pedig a balszárny érdemel említést. Polareczky bíró szintén gyengén bírószkodott.

A két meccs előtt az SGA és Gloria-CFR törpéi meccseltek, győzött a Gloria-CFR 6:1 (3:1) arányban.

Magyarország megnyerte a 4x200 méteres staféta-Európabajnokságot

A magyar és német vízipólócsapat között dől el a vízipóló-Európabajnokság. — Angyal került a magyar uszók közül a 400 méteres uszás döntőjébe

Magdeburgból jelentik: Az Európa uszóbajnokság negyedik napján nagyszámu közönség jelenlétében először a 400 méteres gyorsuszás középöntőit bonyolították le, amelynek meglepetése a magyar Lengyel kiesése, valamint Angyal értékes győzelme volt. Az első előfutamat a francia Paris nyerte nagyszerű 4. p. 57.2 mp. idővel, mögötte két olasz: Costoli és Signori uszott célba, majd Lengyel magyar ért be negyediknek, de döntőbe nem került. A második középfutamban a német Nüske és a magyar Angyal usztak be holtversenyben elsőnek 5. p. 16.7 mp. idő alatt, míg a harmadik helyen Wrainwright angol végzett 5. p. 18.6 mp.-el, a francia Biener előtt.

A 4x200 méteres uszóstaféta szerdán délután került hihetetlen izgalom mellett lebonyoli-

tásra és a két kitűnő csapat a magyar és a német fej-fej mellett küzdött az elsőségért, végül is a magyar Lengyel 30 cm-el tud győzni a német finisember Wille előtt. A versenyben 1. Magyarország 9. p. 30.2 mp. 2. Németország 9. p. 31.2 mp. 3. Olaszország 9. p. 44.1 mp. 4. Franciaország 9. p. 45.9 mp. 5. Anglia. 6. Dánia.

A vízipólómeccsek során Magyarország 5:0 arányban fényesen győzött a francia válogatott felett. Már az első félidőben 3:0 arányban vezetnek a magyarok Vértessy (2) és Halassy góljaival, szünet után lefekezve is még két gólt érnek el Németh révén.

Németországnak igen nehéz küzdelme volt a svédek ellen, akik csak a második félidőben adták meg magukat. Németország 2:2 félidő után 6:3 arányban győzött. A gólokon Schwartz (2), Schulze, Allerheiliger, Schürger és Gunst osztoztak a németek részéről, míg a svédek góljait Samström (2) és Andersson lötték.

Spanyolország—Olaszország 2:0 (0:0).
Belgium—Hollandia 5:1 (2:1).

O Szüreti mulatságot rendez a Fortuna. Az agilis másodosztályú sportegylet szombaton, 18-án este, a Preisz-féle vendéglőben (Calea Saguna) nagy szüreti mulatságot rendez.

Megrendszabályozza a város az uccai koldusokat

Az utóbbi napokban számos panasz érkezett a városvezetőséghez arról, hogy a köztereken, utcákon, különösen az esti sötétdőkből kiskorú koldusok molesztálják a járó-kelőket. A beérkezett panaszok alapján Ursu János dr. városi interimárbitzottsági elnök a csütörtöki napon intézkedett, hogy a piaci biztosok a fenti időkben ellenőrző-körutakat tartsanak és az igazoló-iratok nélkül talált koldusokat állítsák elő a rendőrségen, ahol a törvény rendelkezései alapján fognak velük szemben eljárni.

Olcsó lesz bucaresti tartózkodása,

ha elutazása előtt „Europa“-hotel és étterem-szelvényfüzetet vásárol.

Szobák elsőrendű szállodákban, reggeli, ebéd és vacsora szabad választás szerint a legjobb bucaresti vendéglőkben. — Az árakban az összes borralalók belfoglaltatnak.

Szelvényfüzetek kaphatók:

a Sándor (EUROPA) hivatalos menetjegyirodában

Bulev. Regina Maria 10.

A megyei prefektúrával szemben.

CONSUM tagok készpénzárón 6 havi részletre vehetnek részt.

Két vidéki csapat is vendégszerepet vasárnap Aradon

Az AMEFA és az SGA vasárnapra nagyszerű programról gondoskodnak és két vidéki csapat vendégjátékában lesz alkalma az aradi sportszerető közönségnek gyönyörködhetni. A két csapat közül egyik a timisoarai Chinezul, amelynek vendégszereplése mindig attrakciószámra ment Aradon, a másik pedig a Parangul-CFR, amelynek bemutatkozása ugyancsak nagy érdeklődésre tart igényt. A Chinezul az AMEFA-val csap össze, előzőleg a Parangul-CFR meccsel az SGA együttesével. A Chinezult felesleges bemutatnunk, a csapat az elmúlt évben a nemzeti bajnokságban beigazolta klasszisát és rövidesen arra a magaslatra fog emelkedni amelyen 8—10 évvel ezelőtt állott. Az AMEFA elleni meccsei mindig nagy küzdelmeket hoztak, a legutóbb az aradi munkáseggyüttesnek sikerült hatalmas küzdelem után 3:2 arányban győznie, így a mérkőzés mintegy revansjelleggel bír. A Parangul-CFR új alakulat, azonban igen jó crökből tevődött össze. A csapatban számos aradi játékos is szerepel, így többek között Kiss János kapus, Schulz összekötő, Kántor szélső és a mérkőzés a jó formában lévő tornászokkal élvezetes sportot ígér.

Kerékpáron jöttek Aradra a Meteor versenyzői Bucurestiből

A Tour de Roumanie-n résztvevő aradi kerékpárosok: Deák Lajos, Burián és Roth, miután a Tour 1025 kilométeres távját megtették, külön versenyt abszolvtak egymás között és pedig Bucurestiből—Aradra karikáztak 630 kilométert. A három kitűnő kerékpáros egymásközi versenyére 500 lej díjat tartottak lenn a nyertesnek, azonban a verseny feltételei szerint csak a Calea Radnei azon szakaszától, ahol a timisoarai vasút keresztezi az országutat, volt szabad egymást a versenyzőknek elhagyniok. A Bucuresti—Arad távot két és fél nap alatt tették meg a derek aradi kerékpárosok és a „versenyt“ Deák Lajos nyerte meg társaival szemben, aki Aradon elsőnek ért célba. A Meteor vezetősége lelkes fogadtatásban részesítette a kitűnő biciklistákat.

O Szombaton és vasárnap játszik az Admira Bucurestiben. A bécsi Admira, amely szerdán Győrött, az ETO ellen meglepetés-szerűen csak 1:1 arányú döntetlent ért el, szombaton és vasárnap Bucurestiben mérkőzik. Szombaton a Juventus, vasárnap pedig a Venus lesz a bécsiek ellenfele és mindkét meccset Morár Teofil dr. vezeti.

O Ziszovits Lenke várnai győzelme. Popperné-Ziszovits Lenke a várnai nemzetközi tenniszversenyen megnyerte a női egyes versenyt. A döntőben Racota asszonyt 4:6, 6:1, 6:2 arányban győzte le.

O Pénteken kezdődik a német—román Davis Cup mérkőzés. Románia DC reprezentánsai, Hamburger és Schmiedt szerdán Németországba utaztak, hogy a román színeket a német—román Davis Cup mérkőzésen képviseljék. Német részről von Cramm és Haecckel szerepelnek.

O Vereséggel zárult a bécsi Rapid első skót-mecce. A kitűnő bécsi proficsapat szerdán játszotta le első skóciai meccsét és pedig Glasgowban, a Rangers ellen és 3:0 félidő után, 3:1 arányban vereséget szenvedett. Az első félidőben a skótok teljesen uralták a helyzetet, szünet után a Rapid kerekedett felül, de csak egy „Ehregöl“-t tudott elérni.

O Magyar élcapatok vereségei. A magyar proficsapatok közül a Ferencváros Pozsonyban vendégszerepelt és a Bratislava együttesétől 2:1 (2:0) arányban, nagy meglepetésre, vereséget szenvedett. Az Újpest, Bocskai és Hungária kombináltjai Bécsben mérkőztek egy hasonló kombinált csapat ellen és 4:2 (1:0)-ra kaptak.

O Fagylat-estet rendez a Hakoah. A Hakoah sportegylet szombaton, 18-án este 9 órai kezdettel, fagyalt-estet rendez klubhelyiségében, amely éppúgy, mint a Hakoah előző mulatságai, bizonyára fényesen fog sikerülni.

O Nagy érdeklődés a Crisana kugliversenye iránt. Tekéző körökben igen nagy az érdeklődés a Crisana kugliversenye iránt, amely szombaton és vasárnap este 8 órakor veszi kezdetét a Bogdán-féle vendéglőben. A verseny győzteseit értékes díjakkal jutalmazzák.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi és aradmegyei önálló pénzügyintézetek működéséről részletes jelentést küldött Bucurestibe a Nemzeti Bank aradi fiókja

Folytak az egyezségi tárgyalások a konverziós bankok és betételeik között

Mint ismeretes, a Legfőbb Banktanács, a Banca Nationalával együtt, a konverziós- és banktörvény végrehajtásával kapcsolatban, teljesen át akarja alakítani a belföldi pénzügyintézeteket. Ugyanis a jelenleg nyilvántartott ezerszáz romániai pénzügyintézet közül, a Nemzeti Bank általában 2-300 hitelintézetet tart teljesen életképesnek, a többiek pedig a fenntartási költségüket sem bírják megkeresni. Ezért a Nemzeti Bank és a Legfőbb Banktanács az életképesebb pénzügyintézetek fuzióját tartja szükségesnek, mert több intézetnek egygyé való összeolvasztása következtében, jelentősen csökkennek a kezelési- és fenntartási költségek, az aktívák, a vagyontételek pedig növekednek, továbbá a künnlevőségek behajtása is egyszerűbbé válna.

Az összes bankok helyzetének megvizsgálását már hetekkel ezelőtt elrendelte a Nemzeti Bank bucuresti-i igazgatósága, amely tudvalevőleg arra kötelezte a pénzügyintézeteket, hogy augusztus 15-ig részletes helyzetjelentést készítsenek önmagukról és azt terjesszék be a Banca Nationala illetékes fiókfőnökségéhez.

Aradon és a megyében összesen 15 önálló pénzügyintézet szerepel, amelyek be is terjesztették az önmagukról szóló jelentést a jegybank aradi fiókjának. A pénzügyintézetek közül Aradon hat, Aradmegyében

pedig kilenc hitel-részvénytársaság működik.

Ezek pontosan számot adtak az utóbbi években végzett munkájukról és jelenlegi helyzetükről. A jelentések adatait a Nemzeti Bank fiókjának két főtitkárja a helyszínen behatóan ellenőrizte és ez a kontroll, amely a legnagyobb csöndben folyt, már befejeződött.

A volt földművelésügyi miniszter rádióelőadásán számolt be magyarországi hivatalos utjáról

Ionescu-Sisestii, a bucuresti-i delegáció elnöke, a legnagyobb elismeréssel beszélt Magyarországról

Ionescu-Sisestii volt földművelésügyi miniszter, a bucuresti-i gazdasági akadémia tanára most tért vissza Magyarországból, ahol résztvett a nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson, mint a romániai küldöttség elnöke. A volt miniszter a bucuresti-i rádióban több mint egy órán át tartott előadásában részletesen ismertette a kongresszus lefolyását és beszámolt magyarországi megfigyeléseiről. Ionescu-Sisestii a legnagyobb tárgyilagossággal állapítja meg, hogy amit a szomszéd or-

A jegybank aradi fiókja észrevételeiről részletes felterjesztést intézett a bucuresti-i igazgatósághoz, amely előtt feltárta az itteni pénzügyintézetek állapotát és javaslatba hozta, hogy milyen bankok, illetve takarékpénztáraknak fuzionálását tartja célszerűnek.

Ezt a javaslatot természetesen hivatalos tükölként kezelik, tehát nyilvánosságra nem hozható, de különben is a jegybank igazgatóságát végső döntésében nemcsak a helyi javaslat, hanem általános országos gazdasági érdekek is vezetik.

Egyébként az Aradcsanádi Gazdasági Takarékpénztár, a Bánáti Bankegyesület, az Aradana és a Victoria bank már hetek óta egyezségi tárgyalásokat folytat a beavókkal és más hitelezőkkel. Ezek az intézetek ugyanis a konverziós törvény kedvezményét veszik igénybe. A bankok 30-40 százalékos egyezségi ajánlatot tettek, 5-7 év alatt fizetve vissza a betéteket.

szágban látott, az gyönyörűséget szerzett neki.

— Mindenkinél meg kellene ismerni a világ összes népeit — kezdte a volt miniszter előadását, — de leginkább a szomszédaink ismerete válik szükségessé. Kíváncsiam léptük át Magyarországot határait és nyomban megállapítottuk, hogy amerre csak ellátunk, tisztaság köszönt bennünket. A vonatból rendezett, szép falvakat, jó utakat, jól művelt szántóföldeket látunk. A magyar fővárosba érve megállapítjuk, hogy Budapestnek csakugyan a legszebb fekvése van, olyan szép, amilyennel kevés ország dicsekedhetik. A vendégeket pompás benyomás és igen szép kép fogadja, amikor a magyar fővárosba érkeznek.

Ionescu-Sisestii ezután a legmelegebb szívekkel ecseteli a magyar főváros szépségeit, a díszes palotaszorokat, a műemlékeket, a parlament monumentális épületét és mindazt a természeti szépséget, amely Budapestet vonzóvá teszi. Természetesen részletesen beszámol a nemzetközi kongresszusról, amelyen az osztrák küldöttség elnöke Dollfuss volt.

A nemzetközi szakgyűlés befejezése után — folytatja a román delegáció elnöke — csoportokba osztva kirándulásokat tettünk Magyarországon legszebb vidékeire, többek között a híres Balaton-tó környékére is. Eltekintve a Balaton csodálatos szépségétől és rendkívüli érdekességétől, a közelében levő magas mezőgazdasági kultúra is csodálatos volt el bennünket. Jelenlétünkben éppen az őszi gabonát aratták és alig rakták keresztbe a kévéket, az ugart azonnal felszántották. Se a szántóföldön, se a falvak határaitban, se az utakon vagy a vasutak mellett sehoh sem látom gazt, amely pedig más országokban gyakran bántja az idegenek szemét. A Balaton környékén is minden talpalatnyi helyet megművelnek és ahol csak lehet, takarmány-ültetvényekre használják ki a kisebb területeket is. A gazdák igen jól táplálják állataikat, azok is tiszták s jó szerszámokkal vannak felszerelve. Odaát a föld hozamát folyton emelni akarja a nép, mert igen sok a teher s a nagy verseny miatt folyton jövedelmezőbbé szeretnék tenni a mezőgazdaságot. A Balaton nyugati részén szőlődombokat láttam, amelyeket koszoruban öveznek a falvak. A Balaton másik oldalán gyógyforrások és kitünően kezelt szőlők vannak, amelyeket jó utak kötnek össze — ezzel ért véget Ionescu-Sisestii érdekes előadása.

Hosszabb szabadságra ment Tabakovics Dusan, a magyar Nemzeti Bank devizaosztályának igazgatója

— Egy prágai német lap kéretlen védő cikke —

Nagyfontosságú személyi ügy foglalkoztatja most a magyarországi pénzügyi köröket és a budapesti sajtót, amely azt a meglepetést keltő hírt közli, hogy Tabakovics Dusan, a Magyar Nemzeti Bank kiválóan képzett, régi igazgatója, a devizaosztály főnöke, hosszabb szabadságra ment.

Tabakovics Dusan, aki tagja az aradi Tabakovics-családnak, amelynek meglátogatása céljából gyakran szokott ideutazni, több évtized óta áll a Magyar Nemzeti Bank, illetve állt annak jogelődje, a volt Osztrák-Magyar Bank szolgálatában és értékes munkásságával igen nagy érdemeket szerzett és általános elismerést érdemelt ki működésével. A több év előtt életbelépett deviza-rendszerbe új eljárási módokat vezetett be, amelyekkel nemcsak Magyarország és a Nemzeti Bank érdekeit kívánta védeni, hanem barátságos viszonyt akart fenntartani az összes pénzügyi fórumokkal és különösen a szomszédos államokkal.

A most szabadságra ment igazgató a legnagyobb lelkiismeretességgel és tudással igyekezett megoldani a neki juttatott összes nehéz feladatokat, ami a mai súlyos viszonyokhoz mérten sikerült is. Éppen azért kelt nagy meglepetést Tabakovics Dusan távozásának Budapestre jövő híre, amelyet még homályosabbá tesz az a körülmény, hogy visszavonulása miatt egy prágai német napilap éles kritikát gyakorolt a Magyar Nemzeti Bank fölött. A budapesti legtekintélyesebb lapok visszautasítják a prágai sajtó támadásait

és konstatálják, hogy Tabakovics igazgató részben elkedvetlenedése miatt, önként ment hosszabb szabadságra.

A magyar főváros pénzügyi köreiben azonban remélik, hogy ez a szabadság átmeneti jellegű csupán és hiszik, hogy Tabakovics Dusan újból átveszi azt a munkakört, amelynek nagy szolgálatokat tett a magyar pénzügyi élet viharos esztendeiben is.

— Erősen lecsökkent kivitelünk 1932. óta. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium most hozta nyilvánosságra az 1932., 1933. és 1934. évek első negyedéről szóló összehasonlító ki és beviteli kimutatást, valamint az ezévi júniusra vonatkozó export-import adatait. Ez év január, február, március és júniusban 994 millió 300 ezer lej volt a behozatal és 957 millió lej a kivitel tehát a deficit 37 millió 300 ezer lej. A múlt év júniusban még 118 millió lej aktívával zárult a ki- és beviteli mérleg, de az idén májusban már 65 millió lej volt a ráfizetés. 1932. év első három hónapjában 2 milliárd és 20 millió lej aktívával, 1933. év ugyanazon időszakában 713 millió lej aktívával zártuk a külkereskedelmi mérleget, a most közreadott kimutatás pedig már 4 millió lej deficitet mutat ki, mert a fenti hónapok alatt behozatalunk 6 milliárd 144 millió, exportunk pedig 6 milliárd 140 millió lej volt.

— Egy régi aradmegyei adóssikkasztás epillógusa. Nem Sebisén, hanem Iosason történt évekkel ezelőtt az az adóssikkasztás, amelynek következményeiről lapunk szerdai számában írtunk. Az akkori jósági sikkasztással kapcsolatban Breuer Bélát letartóztatták és a fogházban meghalt.

MONEASARA

valamint

BUZIASRA

BAIA FELIX

BAIA EPISCOPUL

Lei 115.—
tour retour

Lei 145.—
tour retour

f. hó 19-én reggel 6 órakor Jelentkezéseket elfogad:

kényelmes bőrüléssel autobuszokat
indít a **MERA & Co.** autobuszv. állalat.

Sándor Iván & Co.

Indulás minimum 20 jelentkező esetén.

sorsjegyiroda. 3198

Csak egy szavazatra jogosító részvények bocsájthatók ki

Nagy feltűnést keltő elvi jelentőségű bírósági döntés a részvénytársaságok alapításáról

A bucaresti kereskedelmi törvényszék az alábbi érdekes elvileg jelentős határozatot hozta, amely irányadó az új részvénytársaságok alapításánál: „Filatura Româneasca” cím alatt egy millió lej alapítókéval, Bucuresti székhellyel részvénytársaság alakult. Ezer darab, egyenkint ezer lej névértékű részvény kibocsájtását tervezik, amelynek fele egy szavazatra, másik fele pedig egyenkint öt szavazatra jogosítandó a részvénytulajdonosokat. Az alapítók működési engedélyért folyamodtak az illetékes fórumhoz, amely a törvénynek megfelelően áttette az iratokat a kereskedelmi törvényszékhez, amelynek ügyésze az alábbi három okból a működési engedély iránti kérelem elutasítását indítványozta: 1. Az egymillió lej alapítóké kevés a társaság működéséhez. 2. A részvényeknek egyes és többes szavazatra való elosztása ellenkezik a részvénytársaságok alapításáról szóló törvénnyel, habár a társaság alapszabályaiba bele is vette ezt a különös paragrafust. A romániai törvények csak egy szavazatu részvény kibocsájtását engedik meg. 3. A részvények többsége külföldiek kezében van, de a kérés elutasítását azért is, mert az alapszabályokba azt is felvették, hogy a részvénytársaság közgyűlését nemcsak Bucarestben, hanem bárhol, tehát külföldön is össze lehet hívni. A részvényesek közül azok, akiknek nincs elég vagyonuk és nem utazhatnak el a közgyűlésre, hátrányokat szenvedhetnek.

A törvényszék Stambulescu bíró elnöksége alatt a következő határozatot hozta: A működési engedély iránti kérelmet elutasítja és felszólítja az alapítót, hogy a legrövidebb időn belül változtassák meg az alapszabályokat, hogy a részvényekről, a külföldi részvénytöbbségi tulajdonosokról és a bárhol összehívható közgyűlésről szól, mert ellenkező esetben a részvénytársaság nem kezdheti meg működését.

= Javult a lej a külföldi magánforgalomban. A svájci és más nagyobb tőzsdékről érkező bizalmas jelentések adatai szerint a lej az utóbbi tíz nap alatt számottevően javult a magánforgalomban. A kurzusemelkedés 10—15 pont, de még további javulás várható. Ennek legfőbb oka az, hogy Romániából a nyár folyamán sokkal ritkábban utaztak külföldi üdülő és gyógyhelyekre, mint az előző években, tehát kevesebb idegen valutát, devizát vásároltak s ezáltal a lej árfolyama nemcsak, hogy nem esett, de emelkedő irányzatot mutat. A különböző országokban elrendelt tilalmi intézkedések miatt általában sokkal kisebb az idegent forgalom, azonkívül pedig az ausztriai és németországi véres események is visszatartották még az utasokat attól, hogy ezeknek az államoknak természeti szépségeiért és gyógytényezőiért oda utazzanak.

= A román—magyar és jugoszláv—magyar import-export nehézség. Budapestről jelentik, hogy Magyarországnak Románia és Jugoszlávia felé irányuló kivitelénél nehézségek támadtak. Ugyanis valuta-politikai okokból Jugoszlávia a magyarországi bevétel 30 százalékos csökkentését, Románia pedig 20 százalékos csökkentést akar keresztülvinni. Magyarországnak az említett két országgal kompenzációs egyezménye van és a fenti intézkedések ezt a szerződést sértik, mert emiatt sokkal kevesebb magyar iparcikk juthat hozzánk és Jugoszláviába. A múlt évben Jugoszláviába 30 millió pengő, hozzánk pedig 12 millió értékű magyar árut szállítottak, tehát a mostani csökkentés összesen 12.5 millió pengő hanyatlást jelent. A magyar kormány közbelépett a szerződés egyoldalú megmáskítása miatt és a tárgyalások már megindultak.

= A báró Hatvany család a Gyapjúipar részvénytöbbsége. A timisoarai Gyapjúipar R. T. alapításakor a kibocsájtott részvények 40 százalékát a prágai báró Liebig-család jegyezte le. Tekintettel arra, hogy ez a családi konzern már régebbi idő óta sorra likvidálja külföldi érdekeltségeit, most sor került a Gyapjúiparnál levő érdekeltség eladására is. A részvényeket a vállalatnál eddig is érdekeltséggel bíró hollandi csoport vette meg. A holland csoportnak igen szoros érdekkapcsolatai vannak a báró Hatvany-családdal, amely így a Gyapjúipar részvényeinek majoritását szerezte meg. A tranzakciót a napokban megtartott rendkívüli közgyűlés ratifikálta és a holland csoport képviselőjében dr. H. van Krimpen amsterdami ügyvédet beválasztotta a Gyapjúipar igazgatóságába.

= Gyümölcszállításhoz szükséges „Typ” modellek, melyek a földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében a belföldi gyümölcskereskedelemben szeptember hó 1-től kötelező, az érdekeltek által megtekinthető a Kereskedelmi és Iparkamarában, a hivatalos órák alatt, délután 8 és fél 2 között. Ezen „Typus” csomagolás népszerűsítése és forgalombahozatala a következő kedvezményeket vonja maga után: 1. Ötven százalékos vasúti szállítmányi kedvezmény a CFR vonalain a „Typus” csomagolású gyümölcsöknek és 2. A lággyárosok fél áron szerezhetik be az állami erdőkből a lággyárosok készítéséhez szükséges anyagot.

21 napi teljes pousálcúra

Pöstyén világtüdő

legkiválóbb gyógyintézetében, a dr. Schmidt László és dr. Weisz Ede vezetése alatt álló

Special szanatóriumban

a legkomfortosabb szoba, elsőrangú teljes ellátás, közkívánatra diéta is, az összes fürdők és iszapkezelések, orvosi kezelés, valamennyi adó, összesen 9800 Lei. — Információval szolgál Románia részére: az Agint utazási iroda Lugoj és az orvosi vezetőség PIESTYAN. 425

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan eredeti

„OLLA” óvszert,

mely megóvja Önt nemi betegségektől. 3115

Nagyjelentőségű bankátalakításokat terveznek Svájcban

Zürichből jelentik, hogy új banktörvény tervezetét dolgozott ki a kormány. Eszerint eltörlik a vegyes bankügyleteket és azoknak, amelyeknek most kibocsájtási és külön banküzletkötési osztályai vannak, ketté kell választani intézetüket. Mindkét osztálynak külön igazgatósága lesz, s egymástól teljesen függetlenül dolgozhatnak. Az új törvény másfél évi időt ad a bankok átalakítására. Ez alkalommal közöljük, hogy a svájci bankok helyzetéről az ottani nemzeti bank meglepetést keltő kimutatást hozott nyilvánosságra. A statisztika 320 pénzügyintézetéről szól s kiderül, hogy az ottani nagybankok sokkal jobban érzik a világválság súlyos következményeit, mint a kisintézetek. Az utolsó három évben 20 millió frankról 19 millióra csökkent a mérlegek főösszege és ez az egy millió frank kizárólag a nagyintézeteket érinti. A takarékbetétek még 1932-ben emelkedtek és teljes összegük csaknem 6 milliárd frank volt, de a következő évben már 40 millióval csökkent. Jelenleg ötezerkilencszáznegyven millió frank svájci betétet kezelnek négy milliárd betéti könyvecskén. A svájci bankok vesztesége a fentiek alatt 800 millió frankra emelkedett.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. n. 3—7-ig.

AUG. 21-RE ENGEDÉLYEZTÉK A BUDA-PEST-BÉCSI SPORTVONAT INDULÁSÁT.

Rendezi a Központi Bank és Menetjegyiroda

Résztvételi díj:

O T N A P I pesti tartózkodás esetén, vissza indulás augusztus 26-án	} utlevél nélkül 1350.— egyéni utlevéllel 1025.—	NYOLC NAPI	} utlevél nélkül Budapestre 1100.— egyéni utlevéllel Budapestre 775.— utlevél nélkül Bécsbe — 2190.— egyéni utlevéllel Bécsbe 1870.—

Utlevél nélküli utasok szükséges okmányai: 1. Állampolgársági bizonyítvány. 2. Személyazonossági igazolvány. 3. Férfiaknál 20—50 éves korig a Cercul de Recrutare engedélye. 4. Három darab fénykép. 5. Férfjes nőknél házasságlevél és férji beleegyezés. 6. Kiskorúaknál szülői beleegyezés.

Jelentkezni lehet aug. 17-ig Sándor Ferenc (Europa) menetjegyirodájában.

Autóemelők kiváló, modern kivitelben leg- Kálmán A. Részvénytársaság, Arad előnyösebben szerezhetők be

= A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A bankárt, a gyárost, a kereskedőt, a vállalkozót egyaránt érdeklő legaktuálisabb gazdasági kérdésekről írt cikkek címei a következők: Közel kilencszáz pénzintézet kénytelen konverziós magánegyezséget kötni betéteseivel és hitelezőivel. A Legfőbb Banktanács véleménye szerint a jelenleg működő pénzintézetek jogaik megerősítése nélkül folytathatják működésüket, Románia és Magyarország kormányai ismét akadály nélkül adnak ki kompenzációs engedélyeket. Új cégek és cégváltások, Fizetési képtelenségek, Közszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj. Postafiók 127.

= A lengyelországi gyümölcs és bor importőrök névjegyzéke az Aradi Kereskedelmi és Iparkamarában az érdeklődők rendelkezésére áll.

KÖNYVEK

„Kakuk Marci a zendülők közt. Terstyánszky új regénye a magyar irodalom örödién kedves alakjának új szerelmeiről és szélhámoságairól. Kakuk Marci a társadalom legalsó rétegeiben él. Alacsonyabbban már a világot nézni nem is lehet, Kakuk Marci elővárosa után új szenzáció üti meg az emberi szívet, hasonló ahhoz, amit akkor érzünk, amikor először szállunk fel repülőgéppel és onnan nézünk le a világra. Kakuk Marci megtanít arra, hogy az ő mélységéből feltekintsünk. A kitűnő regény füzetbe 60 lej, kötve 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Nyugat könyvek jegyzékét.

Ady összes verseinek könyvnap kiadása. A magyar könyvnapnak egyik legnagyobb szenzációja Ady Endre összes verseinek propaganda-kiadása. Ady Endre költői örök és hatalmas értékéhez képest, gyenge és erőtlén minden magasztalás. A Magyar Könyvpiacra megjelent új Ady-kiadás 544 oldalon pompás kiállításban az Atheneum gyönyörű kivitelű kiadásában fehér papíron, díszvázonkötésben a Könyvnapra 120 lejért, utána 150 lejért kerül forgalomba minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum Könyvnap és egyéb kiadványainak jegyzékét Lepagetől.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán. **:- szó 2 lei. :-**

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

LEVELEZÉS.

„BOLDOG ÉLETNEK” levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3318

G. S. „Két piros szegfűnek”. A jelzett helyen szombaton várom, jelzett időben. 3322

ALKALMAZÁS.

Kereskedelmi vállalat keres azonnali belépésre román magyar, esetleg német nyelveken gépirni tudó, könyveléshez értő komolyabb tisztviselőt. Ajánlatot ígénymegjelöléssel „Szerény” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3321

LAKÁS.

KIADÓ 1-2 személy részére különbejárattal butorozott szoba fürdőszobával esetleg teljes ellátással. Bul. Carol 81. I. em 3250

2 szobás, konyhás, fürdőszobás lakást mellékkeliségekkel belvárosban szeptember elsejére keresek. 3323

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESTETIK vasrögtörőhengert jó állapotban, alkalmi vételre. Cím: Jud. Timis-Torontál, Mánatur gazdasági felügyelőség. 3279

ALKALMI VÉTELEK! Komplettnél szoba 14.000 lej hálószobák 1600 lej, fehér konyha Singer varrógépek ebéd- és kredencek 1800, székek, fotelek ebéd- és divány. márkás zongorák 6000-tól, csillárok, gyári és perzsaszőnyegek. Iróasztalok, dísztárgyak, ezüstök, üzletberendezések, schöberli fotel, kasszák, fall tükrök, ágybetétek, főgép 1800-tól, légszűrőgépek sőt Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tmszoaral zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett.

Egy divatos perzsaszőnyeg eladó. Str. Corneliu Popescu No. 15. Ráskainál.

Eladó Ford, csukott, 2 ajtó, elsőrendű állapotban: Str. Spiru Gheorghe 14. 3324

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük leadni.

Üres vas- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Rádió műsor

— Romániai időszámlás: —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 17.

Bucuresti, 13: Vizálási jelentés Gramofon. 13.45: Tőzsde, utána könnyű zene. 14.15: Hírek. 14.40: Gramofonzene. 19.05: Zenekari hangverseny. 20: Rádióegyetem. 20.15: Zenekari hangverseny. 21.15: Kamarazene. 21.25: Hangverseny. 22: Szórakoztató zene. 23.30: Zene közvetítése az Enescu-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások, közben hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. 14.30: Csóka Jancsi és cigányzenekara. 16.30: A rádió diákféltőrája: „A kávé utja”. 17: „Háztartási tanácsok”. 18: Hanglemezek. 18.45: „Emlékezés Benedek Elekre”. 19.15: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 20.30: Bárány Szentkeresztyné verseket mond. 21: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Unger Ernő. Közreműködik Miklóssy Irén (ének), 22.30: Hírek. 22.50: Bachmann József jazz-zenekarának műsora. 23.35: Gerder Endre hegedül (zongorakísérettel). 0.15: Cigányzenekar muzsikál, Kalmár Pál énekel. — Bécs. 12.30: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 17.15: Szerelmek Liszt körül. 17.50: Operalemezek. 19: Kopetsnik szoprán énekel. 20.45: Hofmannsthal: Elektra, Strauss Richard zenéjével, közvetítés a salzburgi ünnepi játékokból. 22.30: Görlich basszus dalestje. 23: Hangverseny. 0.40—2: Állástalanok zenekara. — Belgrád. 12: Szalonnégyes. 13.05: Ratni Drugovi fuvószzenekar hangversenye. 19.30: Maticsics Dubska énekesnő dal- és áriaestje. 20.10: Népdallemezek. 21: Lemezek. 22.45: Lemezek. 0.10—0.30: Tánclemezek. — Beromünster. 20.50: Eysler: Az aranyos mesterné, operett. — Deutschlandsender. 13.30: Német dalok lemezek. 14: Német operák részletei lemezek. 17: Öt egyesített katonazenekar hangversenye. 20.20: Nép dalok a világ minden részéről lemezek. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: A 32. gy. e. zenekara. 14.30: Magyar hírek, lemezek. 16.15—17.15: Rádiózenekar. 19.55: Magyar hírek. — Königsberg. 13.30—15: A lipcsei rádiózenekar hangversenye a berlini rádiókiállításról. 17: Kis rádiózenekar. 21.10: Volterthun Gy. zeneszerző művei. — Lipcse. 13.30: A rádiózenekar hangversenye a berlini rádiókiállításról. 15.40: Alt., brácsa- és zongoraszó. 19.20: Néptáncok fuvola-, hegedű-, cselló- és gitárelőadásban. 20.15:

Szórakoztató és tánczene. 24—1.30: Tánczene. — Milano. 11.30: Vegyes zene. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Malatesta-kamarazenekar. 14.30: Lemezek. 18.10: Bernelli szoprán és egy tenorista hangversenye. 21.45: Szimfonikus hangverseny.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

A gyönyörű őszi Atlanti-óceáni szigeti utazások.

Szeptember 6—27-ig „Oceana”
Október 6—21-ig „Milwaucke”
November 3—18-ig „Milwaucke”

Madeira, Kanári-szigetek, Marokko, Spanyolország, Wight-sziget. Elvezetdus utazások a napsugaras délen.

Üdülés és szórakozás a kényelmes luxusgőzösökön.

Utiköltség: I. utazás Lei 14700, a II. és III. utazás Lei 8200-tól.

Jelentkezés és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőténél

Künstler Utazási és Vizumirodában

Arad, Bul. Regina Maria 24.

INGATLAN.

Str. Vanatorului 40-42

számu

magasföldszintes sarok bérház, hozzátartozó elválasztható üres telekkel együtt, mélyen áron alul, 130.000 Lejért eladó.

Kizárólagos megbízott Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz., I. em. 3317

Eladó földbirtok.

Belvárostól két kilométerre fekvő, legprimáris 100 holdas uribirtok, kisebb tételekben is, holdanként 28.000 Lejért eladó.

Bővebbet Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. emelet. 3316

ELLÁTÁS.

WAGNER-SZANATORIUM, Baia-Mare. — Naptudj 100—150 lei. Legsúlyosabb bőrbajok kezelése. Orvosi honorárium utólag fizetendő. 3297

Hirdessen a 49 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

KÜLÖNFÉLÉK.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

ÜZLETEK.

BERAKTAROZHATO és előlegeket is felvehető mindennemű ingóságokra csekély díjazás mellett. Str. Moise Nicoara 9-11. 3298

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért